

Kuuloviesti

1/2024

kuuloliitto.fi

**Kuuloliiton puheenjohtaja
Taru Reinikainen: Rohkeutta
tekemiseen ja uskallusta
kokeilla! ■ 14**

**Melu kuormittaa
opetustyössä ■ 10**

14 Haastattelussa puheenjohtaja Taru Reinikainen

8 Vuoden vapaaehtoinen

Kuuloliiton vuoden 2023 vapaaehtoisen palkinto myönnettiin Lieksan Kuuloyhdistyksen puheenjohtaja Raili Pullille.

10 Melu kuormittaa opetustyössä

Koulussa melutasot nousevat herkästi suuriksi.

26 Syrjivät käytännöt altistavat kuulovammaisia ikääntyneitä hoivaköyhyydelle

Anniina Horto kertoo maisterintutkielmastaan.

Kuuloliitto ry:n julkaisu
89. vuosikerta,
5 kertaa vuodessa.

Seuraavaa lehteä varten
toimitettavan aineiston
tulee olla toimituksessa
viimeistään 18.3.2024.

Kuuloliitto ry

Ilkantie 4, 00400 Helsinki
Puh. (09) 5803 830
kuuloviesti@kuuloliitto.fi

Vastaava päätoimittaja

Sanna Kaijanen
p. 040 508 1716

Päätoimittaja

Juha Hietala
p. 050 569 7978

Toimitus

Annette Fagerström
p. 044 7022 747

Toimitusneuvosto

pj. Ilkka Puhakka

Kuuloviestin tilaukset ja osoitteenmuutokset

www.kuuloliitto.fi
tai (03) 552 2111
Tilaushinta 35 € vsk
muille kuin jäsenille

Ilmoitusmyynti

Markku Pentikäinen,
TJM-Systems Oy
puh. 040 755 6097
markku.pentikainen@tjm-
systems.fi

Graafinen suunnittelu

Hannamari Kovanen,
Noon Kollektiivi

Painopaikka

Reusner AS, Tallinna

www.kuuloliitto.fi
www.moottorikorvat.net
ISSN-L 0023-5741
ISSN 0023-5741 (painettu)
ISSN 2242-6752 (verkkolehti)

Järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan merkitys näkyväksi

Hyvää alkanutta vuotta 2024 kaikille Kuuloviestin lukijoille! Vuosi 2024 on Kuuloliiton 94. toimintavuosi. Tänä vuonna keskitymme erityisesti kuuloterveyden edistämiseen sekä meluun liittyviin teemoihin, jäsenhankintaan, kuuloautotoiminnan kehittämiseen ja sosiaali- ja terveysjärjestöjen toimintaedellytysten vahvistamiseen.

Heikentyneen kuulon kansanterveydelliset ja -taloudelliset vaikutukset yhteiskuntaan ovat kiistattomia. Yhteistyökumppaniemme kanssa tuotamme tietoa, koulutamme ammattilaisia ja korostamme hyvän kuulemisen merkitystä laajasti yhteiskunnassa. Opetustilojen ääniolosuhteiden vaikutuksia oppilaiden ja koulujen henkilökunnan hyvinvointiin pohditaan laajasti muun muassa **SuomiAreenalla** kesäkuussa. Nostamme melun aiheuttamat hyvinvointi- ja terveys- haitat esille myös WHO:n Maailman kuulopäivänä 3.3.2024.

Jäsenhankintakampanja on käynnistynyt vuoden vaihtuessa ja kannustan kaikkia jäsenyhdistyksiämme ja jäseniämme järjestämään ahkerasti tapahtumia ja houkuttelemaan toimintaan lisää innokkaita jäseniä ja vapaaehtoisia. Kuuloliiton jäsenenä pääset osallistumaan ja vaikuttamaan kaikkien huonokuuloisten ja kuulostaan kiinnostuneiden asemaan ja palveluihin yhteiskunnassa. Kuuloautotoimintaa uudistetaan ja aktiiviset kuuloautovapaaehtoiset yhdessä henkilöstömme kanssa ovat päässeet kehittämistyössä jo hyvään vauhtiin.

Vuosi 2024 on ensimmäinen vuosi, kun kansalaisjärjestöjen rahoitus ei ole enää sidoksissa Veikkauksen voittovaroihin, vaan avustukset ohjataan järjestöille valtion menobudjetista. Suomen hallituksen kaavailut heikentää kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä vuodesta 2026 alkaen vaatii Kuuloliitoltakin vahvaa ja rohkeaa vaikuttamistyötä. Kansalaisjärjestöjen toiminnan merkityksellisyyden ja tarpeen korostamisessa tarvitsemme teidän kaikkien apua. Kannustankin kaikkia Kuuloviestin lukijoita rohkeasti tuomaan julkisuudessa esille järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan kokemuksia ja merkitystä. Yhdessä olemme enemmän ja voimme vaikuttaa!

Sanna Kaijanen
Toiminnanjohtaja

Urpo Siirala -mitali Matti Maukoselle

Matti Maukonen palkittiin vuonna 2023 professori Urpo Siiralan mitalilla merkittävästä kuulo- huoltotyöstä. Mitali luovutettiin Joensuun Seudun Kuulo ry:n 70-vuotisjuhlan yhteydessä syyskuussa. Maukonen toimi liittohallituksen jäsenenä 2009–2011, liittovaltuutettuna 2003–2008 ja Itä-Suomen piirin puheenjohtajana 2006–2011. Joensuun Seudun Kuulon hallituksen jäsenenä tai puheenjohtajana / varapuheenjohtajana Maukonen on toiminut jo yli 20 vuotta. Hän on ollut myös aktiivisesti kehittämässä kuulolähipalvelutoimintaa ja johtanut Kuuloviestin toimitusneuvostoa.

Matti Maukonen kuvassa toinen vasemmalta. Hänen oikealla puolellaan pronssisen ansiomerkin saanut Matti Mutanen.

Kansainvälinen Kuulopäivä 3.3.

Maailman kuulopäivää vietetään joka vuosi 3. maaliskuuta. Sen tarkoituksena on lisätä tietoisuutta kuulovammojen ennaltaehkäisystä sekä edistää kuulo- huoltoa kaikkialla maailmassa. Kuulopäivä 2024 pyrkii lisäämään suuren yleisön ja ammattilaisten tietoisuutta kuulovammaan liittyvästä stigmasta, mikä voi vaikuttaa merkittävästi kuulo- ja kuulonhuollon palvelujen tarjontaan ja käyttöön. Hoitamattomat kuulo-ongelmat aiheuttavat maailmanlaajuisesti vuosittain lähes 900 miljoonan euron kustannukset.

Järjestämme kuulovammoihin liittyvää stigmaa käsittelevän webinaarin 1.3. klo 13.00. Löydät aiheesta lisätietoa Kuuloliiton verkkosivuilta ja some-kanavilta.

Kuuloliitto näkyi Educa-messuilla

Opetus- ja kasvatustapahtuma Educa järjestettiin Helsingin Messukeskuksessa 26.–27.1.2024. Kuuloliitto oli mukana messuilla omalla osastollaan. Kävijöille kerrottiin alakoululaisille suunnatusta Myrsky korvassa -oppimateriaalista ja yläkoululaisille suunnatusta Melumysteripelistä.

Keskusteluissa nousi esille koulujen melutaso, joka voi pahimmillaan uhata kuuloa ja terveyttä. Moni kokee melun takia stressiä, ärtymystä, ääniongelmia ja kuulovaikeuksia. Tähän toivotaan pikaisesti muutosta. Lisäksi toivottiin hyvän ääniympäristön huomioimista sekä uusissa että korjattavissa koulurakennuksissa.

Lisätietoja: www.kuuloliitto.fi/kuulonsuojelu

Osastolla Kuuloliiton asiantuntijat Esa Kalela ja Taneli Ojala. Onnenpyörä herätteli kävijöitä kuuloihisiin kysymyksiin – kaikille osallistujille jaettiin korvatulpat. KUVA: Annette Fagerström

STEAn avustusehdotus vuodelle 2024 noin 2,2 miljoonaa euroa

STEa esittää Kuuloliitolle uutta avustusta Kuule, muista ja voi hyvin -toimintaan, jonka tavoitteena on huonon kuulon, muistin, kognition ja mielen hyvinvoinnin yhteyksien tunnistaminen. Kuulokurssitoimintaan sekä lasten ja nuorten leiri- ja vertaistoimintaan ehdotetaan pientä korotusta. Muut avustukset pysyvät entisellä tasollaan. Sosiaali- ja terveysministeriö tekee lopullisen päätöksen myönnettävistä avustuksista tammi–helmikuussa 2024.

Kuulo kaikkien asia

Haluan kiittää teitä kaikkia jäseniä luottamuksestanne, jonka minulle liittokokouksessa osoititte. Sain vahvan mandaatin Kuuloliiton puheenjohtajaksi. Teen parhaani ollakseni odotustenne arvoinen.

Minulle kuulon merkitys avautui vasta, kun aloitin kuulolaitteiden käytön. Kun jotain menettää, niin on luonnollista, että silloin vasta todellisuudessa ymmärtää, mitä on menettänyt. Onneksi kuulolaitteilla kuuloni on saatu varsin hyvälle tasolle. Viime aikoina kuulo ja melu ovat nousseet julkiseen keskusteluun. Muun muassa lisääntyneen meluallistuksen ja nappikuulokkeiden käytön myötä kuulo-ongelmien odotetaan lisääntyvän ja koskettavan tulevaisuudessa jopa miljoonaa suomalaista. Kuuloliiton toiminnassa tämä mahdollistaa meille uusien kohderyhmien tavoittamisen.

Toiminnassamme tärkeää on monimuotoisuus. Edustamme eri-ikäisiä ja erilaisia kuulovammaryhmiä (esimerkiksi tinnitus, CI-käyttäjät). Mikään näistä ei ole toiminnassamme merkityksetöntä. Kaikilla meillä on tärkeä paikka liiton toiminnassa. Kuulovammaisten

edunvalvonnan tulee jatkossakin olla liiton tärkein toimintamuoto. Kiitos, kun olet mukana tukemassa toimintaamme.

Toiminnassamme on tulevaisuudessa myös painotettava kuulovammojen yhteiskunnallista ja kansanterveydellistä merkitystä. Tästä on jo ollut hyviä avauksia esimerkiksi yhteistyökumppanien kanssa toteutettavan meluseminaarin ja koulujen meluongelmien esiin tuomisella. Kuulo on konkreettisesti meitä kaikkia koskettava asia. Näen toimintakentän hallitun laajentamisen parantavan mahdollisuuksiamme esimerkiksi kilpailussa taloudellisista resursseista.

Jäsenhankintakampanjamme on alkanut. Rohkaisen kaikkia mukaan hankkimaan uusia jäseniä. Jos jokainen meistä nykyisistä jäsenistä pyytää yhden läheisensä tai ystävänsä mukaan, olemme jo tuplanneet jäsenmäärämme. Omalta osaltani aloitin tänään ja täytimme liittymislomakkeen yhdessä läheiseni kanssa.

Taru Reinikainen
Puheenjohtaja

Seuraa Kuuloliittoa somessa!

● Ikiliikkuja-viikko tarjoaa liikkumismahdollisuuksia senioreille

Ikäinstituutti järjestää 11.-17.3.2024 yhdessä kuntien, hyvinvointialueiden, järjestöjen ja yritysten kanssa Ikiliikkuja-viikon. Liikunnallisen teemaviikon pääviesti on, että jokainen voi löytää itselleen sopivan tavan liikua. Viikko näkyy myös Kuuloliiton sosiaalisen median kanavilla.

Ikäinstituutti järjestää kaikille avoimen ja maksuttoman **Lisää voimaa vuosiin** -webinaarin 14.3. klo 10–10.45. Tarjolla on tietoa liikkumisesta ja sen merkityksestä ikääntyessä sekä vinkkejä voima- ja tasapainoharjoitteluun eri ympäristöissä. Ilmoittaudu 12.3. mennessä verkko-osoitteessa: www.lyyti.in/LVV2024

Ideoita liikkumiseen yli 65-vuotiaille, ammattilaisille ja ohjaajille löydät myös verkko-osoitteesta: www.voitas.fi Maksuttomalla sivustolla on satoja erilaisia liikkeitä, ohjelmia ja jumppavideoita.

Lähde: www.voimaavanhuuteen.fi

Kuva: Rodeo.fi

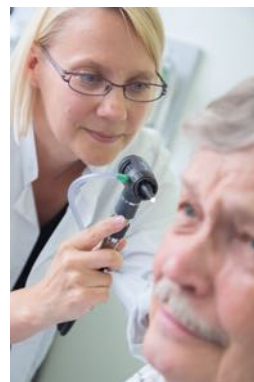
● Ikään liittyvä kuulonalenema voi pienentää painoindeksiä

Oulun yliopiston uudessa tutkimuksessa tarkasteltiin meluallistuksen, kuulon heikkenemisen ja kehon koostumuksen välisiä yhteyksiä suurten geeniaineistojen avulla. Yli 360 000 henkilön tiedot kerättiin laajoista eurooppalaisista genomitietokannoista. Kyseiset henkilöt olivat iältään 52–63 vuotta.

Tutkimuksen tulokset eivät tue käsitystä, että lihavuuteen liittyvät tekijät aiheuttaisivat kuulon heikkenemistä.

Tulokset kuitenkin osoittavat, että ikään liittyvä kuulonalenema on yhteydessä pienentyneeseen kehon painoindeksiin ja rasvakudokseen.

– Tutkimuksemme mukaan erityisesti ne iäkkäät henkilöt, joilla kuulo on heikentynyt, voivat laihtua ja menettää kehon rasvakudosta. Näille henkilöille tulisi tarjota erityistä tukea ravitsemuksen suunnitteluun, kommentoi tutkimuksen vastaavana tutkijana toiminut Oulun yliopiston väitöskirjatutkija **Yiyan He**. Lähde: **Oulun yliopisto**

Kuva: Rodeo.fi

● Perinteisten kansantautien osuus pitkistä sairauspoissaoloista on enää kolmasosa aiemmasta

Vielä 1970-luvulla sydän- ja verisuonitautien, ruoansulatuselinten ja hengityselinten sairauksien aiheuttamien sairauspoissaolojen osuus oli 39 prosenttia alkaneista sairausraha-kausista. Nyt niiden osuus on enää 12 prosenttia.

Myös määrällinen ero on huomattava. Vuonna 1970 sydän- ja verisuonitautien, ruoansulatuselinten ja hengityselinten sairauksien vuoksi alkaneita sairauspäiväraha-kausia oli 168 350. Vuonna 2022 vastaava luku oli enää 36 970. >>

» Kyseiset sairaudet ovat yhä harvemmin työkyvyttömyyseläkkeen syy. Niiden kato sairauspäivärahatilastoissa kertoo elintapojen ja elinolojen muutoksesta.

– Tupakointi on väestötasolla vähentynyt, samoin kovien rasvojen käyttö. Hygieniataso on parantunut, väestö vaurastunut ja esimerkiksi kaupunkien ilmanlaatu kohentunut. Sairauksia onnistutaan ennaltaehkäisemään aiempaa tehokkaammin, ja hoitotavat ovat kehittyneet, sanoo Kelan tutkimuspäällikkö **Jenni Blomgren**.

Yhteiskunnan muuttumisesta kielii sekin, että mielenterveyteen liittyvät poissaolot ovat lisääntyneet huomattavasti. Niiden osuus alkaneista sairauspäiväraha-kausista on kasvanut 23 prosenttiyksikköä vuodesta 1970 vuoteen 2022.

– Kuormitus on kasvanut työn ja ympäröivän yhteiskunnan yhteisvaikutuksesta, eikä ongelmia ratkaista yksin työpaikoilla, Blomgren sanoo.

Työn ulkopuolista kuormitusta voivat nykyään aiheuttaa esimerkiksi ahdistus sodasta Euroopassa ja ilmastonmuutoksesta, huoli taloudellisesta pärjäämisestä tai haasteet yhdistää työ- ja perhe-elämä.

Lihavuuden yleistyminen ja liikkumattomuus ovat huolestuttavia kehityssuuntia, jotka voivat aiheuttaa tulevaisuudessa entistä enemmän sairauspoissaoloja. Ne lisäävät etenkin tuki- ja liikuntaelinten sairauksia, mutta myötävaikuttavat myös sydän- ja verisuonitautien ja mielenterveyden häiriöiden määrään.

Lähde: *Kela*

■ Vegemi-sovellus tuo ruokakasvatuksen perheiden ulottuville

Suomessa 99 prosenttia lapsista ei saa päivittäin tarpeeksi kasviksia, hedelmiä tai marjoja, vaikka kasvien riittävä saanti on kestävänsä terveyden edellytys. Matala kasvien saanti koskee koko väestöä; miehistä vain 14 prosenttia sai tarpeeksi kasviksia päivittäin, kun naisista taas 22 prosenttia, kertovat eri tutkimukset.

Ravitsevan ruuan puolesta toimiva yhteiskunnallinen yritys **Venner** tarjoaa lapsille suunnatun veloituksettoman sovelluksen innostamaan lapsia hedelmien ja kasvien runsaampaan syöntiin. Sovellus on ladattavissa veloituksetta sovelluskaupoista.

Sovelluksessa seikkailee fiktiivinen hyvävatsabakteeri **Vegemi**, joka rakastaa kasviksia ja saa niistä supervoimia. Supervoimat on luotu kasvien sisältämistä vitamiineista sekä kuiduista, hyväksytyjen terveystieteiden pohjalta. Hahmoa pitää muistaa syöttää tasaisesti, muuten se voi huonosti.

Lisätietoja: www.vegemi.fi

■ Tietoa vanhemmille lapsen kuulovamman toteamisesta ja kuntoutuksesta

Kuulotalossa on julkaistu sisältökoko-naisuus lapsen kuulovamman toteamisesta ja kuntoutuksesta. Sisältö soveltuu esimerkiksi vanhemmille, joiden lapsella on todettu kuulovamma ja kuulonkuntoutusta aletaan suunnitella. Sisällössä kerrotaan kuulokoje- ja sisäkorvaistutuskuntoutuksesta.

Lisätietoja: www.terveyskyla.fi/kuulotalo

Vuoden 2023 vapaaehtoinen Raili Pulli – Yli neljäkymmentä vuotta vapaaehtoistoimintaa

TEKSTI: Juha Hietala

KUVA: Lieksan Lehti/Martti Heikkinen

Kuuloliiton vuoden 2023 vapaaehtoisen palkinto myönnettiin Lieksan Kuuloyhdistyksen puheenjohtaja Raili Pullille. Hänen mukaansa vapaaehtoistoiminta on palkitsevaa ja siitä saa paljon myös itselleen.

– Palkinto tuli minulle täysin yllätyksenä. Palkinto kuuluu kyllä minun ohellani yhtä hyvin kaikille yhdistyksessä, sillä aktiivitoimijoita on meillä paljon, Pulli sanoo.

Raili Pulli on Lieksan Kuuloyhdistyksen perustajajäsen. Hän toimi vuosina 1983–1990 yhdistyksen sihteerinä ja on vuodesta 1991 alkaen toiminut puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana.

Raili Pulli kertoo, että motivaatio lähteä yhdistystoimintaan johtui hänen tyttärensä kuulovammasta. Yhdistystoiminnan kautta oli mahdollista saada tietoa

kuulovammoista, mikä 80-luvulla oli huomattavasti nykyistä vaikeampaa.

– Lasten kuulonhuolto oli tuolloin vielä lapsenkengissä. Kuulonhuoltoliiton perhekuntoutuskurssilla saimme paljon tärkeää tietoa kuulovammaisuudesta ja tukea tilanteeseemme.

Lieksan yhdistys on tehnyt jo kaksikymmentä vuotta kuulolähipalvelua. Vastaanotoilla käy kuukausittain 15–20 henkilöä ja palvelu on yleensä osa kaikkia yhdistyksen tapahtumia.

– Järjestämme vastaanottoja kaksi kertaa kuukaudessa. Työntekijöiden määrä on kuitenkin vuosien varrella laskenut kahdeksasta kolmeen.

Raili Pulli on toiminut myös Lieksan terveysasemalla kuuloyhdyshenkilönä. Pulli aloitti tehtävässä 2000-luvun alussa työskennellessään hammashoitajana.

– Työskentelin päivän kuukaudessa ja asiakkaita oli vuosittain noin 400–500. Jäin kymmenen vuotta sitten eläkkeelle, mutta sama työ jatkuu edelleen. Palvelu on välttämätön Lieksassa, sillä lähimmälle kuuloasemalle on matkaa sata kilometriä. Olemme pitäneet säännöllisesti yhteyttä päättäjiin varmistaaksemme kuuloyhdyshenkilötoiminnan jatkumisen.

Lieksan väkiluku on puolittunut parissa vuosikymmenessä kymmeneen tuhanteen asukkaaseen. Yhdistyksen jäsenmäärään tämä ei ole kuitenkaan vaikuttanut: jäseniä on ollut viime vuosina 150–160. Kuten monissa muissakin kuuloyhdistyksissä, on haasteellista löytää henkilöitä vastuutehtäviin. Keskeinen este on usein heikot digitaidot.

Pullin mukaan hyvä paikallislehti auttaa olennaisesti jäsenhankinnassa. Informaation levittäminen on ollut helppoa, ja lehdessä ovat näkyneet niin Kuuloauto kuin liiton projektitkin.

– Pienellä paikkakunnalla tullaan helposti kysymään, voisitko tulla minuakin auttamaan. Olemme saaneet toimintaan mukaan myös nuoria, 70-luvulla syntyneitä. Koska suurin osa tapahtumistamme järjestetään keskellä päivää, on työikäisten tietysti vaikeaa osallistua niihin.

“Vapaaehtoistoiminta antaa paljon ja on palkitsevaa, sillä ihmiset ovat kiitollisia saamastaan avusta. Lähipiirini on laajentunut yhdistystoiminnan ansiosta.”

Lieksan yhdistys kokoontuu nykyään Lieksan kotiyhdistyksen tiloissa. Yhdistys toimi kaupungin tiloissa siihen saakka, kunnes ne muuttuivat maksullisiksi.

– Myös kuulolähipalvelun järjestämisestä kaupungin tiloissa olisimme joutuneet itse maksamaan, mikä tuntui älyttömältä. Olemme tästä valittaneetkin kaupungille.

Lieksan yhdistys järjestää säännöllisesti monenlaista toimintaa jäsenilleen: erilaisia infotilaisuuksia, jäsenten syntymäpäiviä ja vuosittaisen kesäretken. Yhdistys on myös ollut mukana testaamassa induktiosilmukoita seurakunnan tiloissa.

– Tapahtumissa on aina apuna hallituksen lisäksi 4–5 vapaaehtoisia, eli itse ei tarvitse kaikkea tehdä.

– Vapaaehtoistoiminta antaa paljon ja on palkitsevaa, sillä ihmiset ovat kiitollisia saamastaan avusta. Lähipiirini on laajentunut yhdistystoiminnan ansiosta.

Raili Pulli toivoo, että Kuuloliiton aluetyöntekijöitä olisi tulevaisuudessa yhdistysten tukena riittävästi.

– Ikäihmiset eivät lähde kauas tapahtumiin. On tärkeää, että aluetyöntekijät voisivat tulla säännöllisesti käymään yhdistyksissä kertomassa ajankohtaisista asioista. ●

KENTÄLTÄ

Kuuroutuneiden toimikunnan uusi jäsen Virve Hyppönen

Asun Kuopiossa Pohjois-Savossa.

Kuurouduin 7 vuotta sitten ja tällä hetkellä olen työkyvyttömyyseläkkeellä.

Harrastuksiini kuuluu kuntosali, erilaiset käsityöt, esim. virkkaaminen, lenkkeily sekä raskaan musiikin konserteissa ja festivaaleilla käyminen. Pidän myös retkeilystä, mökkeilystä ja maakuntamatkailusta.

Kuulon menetys on ollut minulle kaiken kaikkiaan elämää mullistava kokemus. Monenlaisia vaiheita läpikäytyäni koen kuuroutuneisuuden normaalina piirteenä itsessäni.

Kuuroutuneiden toimikunnassa haluan vaikuttaa tietoisuuden lisäämiseen ja kuulovammaisten asioihin.

Kuuloliiton tapahtumiin osallistumisessa koen tärkeäksi samassa tilanteessa olevien saavuttamisen ja vertaistuen voiman.

Haluan kannustaa ensikertalaisia osallistumaan tapahtumiin matalalla kynnyksellä. Älä jää yksin, yhdessä olemme vahvoja! ●

Kuva: Rodeo.fi

Melu kuormittaa opetustyössä

TEKSTI
Annette Fagerström

Koulussa melutasot nousevat herkästi suuriksi. Tähän vaikuttavat isot luokkakoot, mutta myös tilojen puutteellinen akustiikka. Avoimissa opetustiloissa haasteena on muista ryhmistä tulevat äänet. Melu häiritsee keskittymiskykyä ja altistaa äänihäiriöille. Voimakas melu voi ajan mittaan heikentää myös kuuloa.

Kuuloliitto järjesti aiheesta webinaarin *Meluhaitat ja ääniergonomia opetusalan työympäristössä* (20.11.2023). Erityisasiantuntija **Sari Aksberg Työturvallisuuskeskuksesta** alusti aiheeseen kysymällä osallistujilta, minkälaisia meluhaittoja he ovat opetustyössään kohdanneet.

Opettajien vastauksissa korostuivat tyypilliset koulu- maailmaan liittyvät haasteet: käytävämelu, koneiden

äänet, oppilaiden kiljuminen, tuolin jaloista lähtevät äänet, liikuntavälineiden melu ja ruokalan häly. Osa kuvaili melun aiheuttavan väsymystä, ärsyyntymistä, verenpaineen nousua, korvakipua ja päänsärkyä.

– Jatkuva melussa olo väsyttää, vaikeivat desibelirajat vielä ylittyisi. Melu vaikuttaa sydämen lyöntitiheyteen, hengitykseen ja keskittymiskykyyn. Myös puheesta selvän saaminen hankaloituu. Melun

SARI AKSBERG

häiritsevyyteen vaikuttavat myös yksilölliset ominaisuudet, kuten meluherkkyys tai heikentynyt kuulo, Aksberg lisäsi.

Työssään hän käsittelee melua työpaikan ja opettajan näkökulmasta, vaikka melu kuormittaa myös oppilaita. Koulussa rehtori on vastuussa siitä, että työpaikka on turvallinen ja terveellinen.

– Silloin melu ei vahingoita korvia eikä alenna työkykyä. Myös olosuhteet äänenkäytölle on hyvät.

Meluun liittyvät vaaratilanteet tulee tunnistaa ja ennakoita. Työntekijät tulee perehdyttää aiheeseen ja siihen, miten riskejä voidaan minimoida.

– Kuormittava melu ei välttämättä ole vaaraksi kuulolle, mutta sillä on useita muita haittavaikutuksia. Osataanko tällainen melu huomioida riittävästi?

Liikunnan, musiikin tai teknisen työn opetuksessa desibelirajat saattavat toisinaan ylittyä. Melu voi olla voimakkuudeltaan, taajuudeltaan tai kestoltaan haitallista kuulolle.

– Erityisen haitallista on impulssi- eli iskumelu, Aksberg täsmensi.

Työntekijällä on velvollisuus ilmoittaa havaitsemistaan riskeistä esihenkilölle, jos esimerkiksi huomaa tietyn tilan akustiikassa puutteita.

– Esihenkilön tulee kertoa ilmoituksen tehneelle työntekijälle ja työsuojeluvaltuutetulle, mihin toimenpiteisiin esille tulleessa asiassa on ryhdytty tai aiotaan ryhtyä. On hyvä muistaa, että myös työntekijän on noudatettava työnantajan mahdollisesti antamia määräyksiä ja ohjeita.

Koulua ei velvoiteta tekemään lakisääteistä meluntorjuntaohjelmaa. Tämä edellyttäisi raja-arvojen päivittäistä ylitystä.

– Usein raskaaltakaan tuntuvassa hälyssä raja-arvot eivät täyty, mutta toimenpiteitä pitäisi silti miettiä. Miten melun kuormittavuutta hallitaan? Asiaa ei voi kuitata pelkästään sillä, että desibelirajat eivät ylity.

Mahdolliset desibelimittaukset tulee tehdä yhteistyössä työterveyshuollon kanssa.

– On tärkeää, että mittaukset on tehty asiantuntijatahon toimesta oikeanlaisilla välineillä ja kattavasti. Tulosten perusteella työterveyshuolto voi antaa toimenpidesuosituksia siitä, miten melua vähennetään.

Työikäisillä meluvamma on yleisin vahvistettu ammattitauti. **Työterveyslaitoksen** ammattitautitilastojen mukaan melu aiheuttaa vuosittain noin 1 000 melusta johtuvaa ammattitautia, joista vahvistettuja on noin puolet.

”Työssään paljon ääntä käyttävistä noin kolmasosa kokee haitallisia äänioireita.”

– Vaikka melua on tutkittu paljon ja siitä tiedetään koko ajan enemmän, tilastoissa tämä ei vielä näy. Voimakas melu heikentää ajan mittaan kuuloa. Kuulon heikkenemisen lisäksi riskinä on tinnitus eli korvien soiminen.

Melu kuormittaa myös ääntä, koska hälyssä ääntä joutuu korottamaan. Ääniergonomiolla on tarkoitus löytää ratkaisuja ääntä kuormittaviin tekijöihin.

– Käytännössä tämä tarkoittaa toimenpiteitä, jotka parantavat mahdollisuuksia hyvään äänen tuottoon ja puhumiseen, puheen kuuntelemiseen ja erottamiseen eli puheviestintään. Ääniergonomiaa ei tule unohtaa vaarojen ja riskien arvioinnissa. >>

Kuva: Rodeo.fi

Työssään paljon ääntä käyttävistä noin kolmasosa kokee haitallisia äänioireita.

– Ikääntyessä äänihuulten kimmoisuus vähenee, ja ääni voi rasittua aiempaa helpommin. Äänihäiriö on hyvä työkyvyn indikaattori. Erityisesti stressillä ja äänihäiriöllä on haitallinen yhteisvaikutus työkykyyn.

Opettajat kokevat työssään usein äänentuottamiseen liittyviä haasteita.

– Kun ääntä joutuu korottamaan, jännittyvät myös niskan ja kaulan lihakset sekä äänihuulet. Äänihäiriö tarkoittaa, että ääni ei kestä siinä käytössä, mihin sitä tarvitaan. Se voi olla käheä, heikko, karhea, väsyä helposti tai jopa sortua puhuessa. Voi olla jatkuvaa rykimisen ja yskimisen tarvetta tai kurkunpäässä voi tuntua kipua ja jännitystä. Oireilevaa ääntä on ikävä käyttää ja hankala kuunnella, Aksberg totesi.

Laajasti ymmärrettynä ääniergonomialla tarkoitetaan myös melun kaikkien haittavaikutuksien vähentämistä.

– Moni toimista vaatii yhteistyötä työnantajan, työntekijän ja työterveyshuollon kesken, mutta voimme tehdä paljon myös itse. Äänenhuollolla tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla äänen saa voimaan paremmin. Työturvallisuuskeskus julkaisi aiheesta hiljattain myös digijulkaisun.

Myös Kuuloliitto vaikuttaa meluasioihin kasvatusta ja opetusalailla.

– Teemme yhteistyötä esimerkiksi Liito ry:n kanssa (Liikunnan ja Terveystiedon opettajat), jotta kuuloa uhkaavat tekijät tunnistettaisiin koulussa nykyistä paremmin. Korostamme ennaltaehkäisevää otetta opettajien työkyvyn ylläpitämiseen. Melun vähentäminen ja melutasojen alentaminen kouluissa tuottaa monia terveyshyötyjä sekä vahvistaa opettajien työhyvinvointia. Näemme, että kuuloon tulee kiinnittää riittävästi huomiota jo työiässä, Kuuloliiton kehittämispäällikkö **Anniina Lavikainen** totesi. ■

Lisätietoa:

Työturvallisuuskeskus tarjoaa monipuolista tietoa kasvatusta, koulutusta ja tutkimusalaan liittyen. Sivuilla käsitellään muun muassa työturvallisuuden hallintaa: www.ttk.fi/tyoturvaluus/toimialakohtaista-tietoa/opetus-ja-kasvatus

Työturvallisuuskeskuksen *Ääniergonomia – toimiva ääni työssä* -digijulkaisu: www.ttk.fi/julkaisu/aaniergonomia-toimiva-aani-tyossa

Valtioneuvoston asetus työntekijöiden suojelemisesta melusta aiheutuvilta vaaroilta: www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060085

Kuuloliiton ja Turun ammattikorkeakoulun tiedote – Hälyisät tilat vaikeuttavat oppimista:

www.kuuloliitto.fi/halyisat-tilat-vaikeuttavat-oppimista

Arkistojen kätköistä: Kuulonhuoltoliiton makkarakioski Hämeentiellä

Kukapa arvaisi, että Kuulonhuoltoliitto on omistanut makkarakioskin Helsingissä, Hämeentien ja Ässärinteen kulmauksessa. Tällainen omistus paljastuu Kuuloliiton arkistoista. Kuulonhuoltoliitto osti makkarakioskin vuonna 1978, mutta myi sen pian eteenpäin.

Arkistosta löytyneen merkinnän mukaan varainhankintaryhmä ehdotti keväällä 1978 uusia tapoja hankkia varoja liitolle. Paperissa mainitaan muun muassa pastillit, äänilevy ja nakkikioski, joka sitten pian hankittiinkin. Kauppakirjassa kerrotaan, että Kuulonhuoltoliitto osti makkarakioskin 4 800 markalla. Liitto sai kaupassa makkarakioskin lisäksi grillin, jääkaapin, keittokattilan sekä levyn ja kuumavesivaraajan. Myyjä vakuutti, että irtaimistossa ei ollut vikoja.

”Ässärinteen kioskin” pakollisia menoja olivat yhden kioskimyyjän palkka ylityökorvauksineen ja myyntivalikoiman hankintakustannukset. Taloushallinnon asiakirjat vuodelta 1979 kertovat, että palkkojen, tarvikkehankintojen, raaka-aineostojen ja muiden pakollisten menojen jälkeen kioski tuotti jonkin verran voittoa. Kuulonhuoltoliitto kuitenkin myi makkarakioskin alkuvuodesta 1980, ja kauppakirjan mukaan myyntihinta oli kuusituhatta markkaa. Kioskin mukana ostajalle siirtyi samanlainen keittiöirtaimisto kuin Kuulonhuoltoliiton ostaessa kioskin. Kauppakirjassa mainitaan lisäksi ilmanvaihtotuuletin. Myyjä ja ostaja sopivat, että kauppahinta maksetaan erissä ja että irtaimisto siirtyy ostajan omistukseen vasta, kun koko kaappasumma on maksettu.

Arkistosta löytyneen tiedon mukaan Ässärinteen kulmaukseen oli kuitenkin jo muutama kuukauden kuluttua ilmestynyt toinen kioski, mistä Kuulonhuoltoliitto kirjelmöi ostajalle. Liiton selvitysten mukaan ostaja oli lopettanut kioskin toiminnan huonon myynnin takia. Tähän selvitykseen päättyy kioskin tarina Kuuloliiton arkistossa.

TEKSTI: Kati Karvinen / KUVA: Simo Rista (n. 1970), helsinkikuvia.fi

Rohkeutta tekemiseen ja uskallusta kokeilla!

Kuuloliiton viidenneksitoista puheenjohtajaksi valittiin lokakuussa 2023 pidetyssä liittokokouksessa Taru Reinikainen. Hän on ollut liiton jäsen vuodesta 2020 lähtien. Tarulla on molemmissa korvissa sensorineuraalinen huonokuuloisuus, ja hän on käyttänyt kuulolaitteita noin kolmen vuoden ajan.

TEKSTI & KUVA
Maija Makkonen

Olet Kuuloliiton uusi puheenjohtaja, onnittelet! Mikä sai sinut lähtemään vaaleihin mukaan?

Minulle edunvalvonta on aina ollut sydäntä lähellä. Helsingin Kuuloyhdistyksessä sain toki tehdä paikallista edunvalvontaa esimerkiksi vammaisneuvostossa. Uskon, että minulla on annettavaa myös valtakunnallisella tasolla.

Haluan omilla kasvoillani hälventää stereotypioita kuulovammaisista ja kuulovammoista. Huonokuuloisena on myös nuoria ja työikäisiä.

Minulle on tärkeää olla kaikkien huonokuuloisten asialla.

Mihin haluat panostaa puheenjohtajana?

Puheenjohtajana aion sitoutua tukemaan Kuuloliiton missiota ja tehtävää täysivaltaisesti. Yksi keskeinen tavoitteemme on kasvattaa liiton tunnettuutta. Kuulo on kaikkien asia ja se koskettaa jollakin tasolla meitä jokaista.

Puheenjohtajana haluan panostaa kuuloasioiden näkymiseen yleisellä tasolla Kuuloliiton strategiassa ja visiossa. Liitto tekee jokapäiväisessä toiminnassa paljon laaja-alaista työtä kuuloasioiden eteen, ja haluan painotuksen näkyvän pitkäjänteisesti tavoitteissamme.

Uskon tämän painotuksen lisäävän Kuuloliiton tunnettuutta myös muiden kuin kuulovammaisten parissa. Toivon, että Kuuloliitosta tulee niin sanotulle suurelle yleisölle tuttu taho, se ensimmäinen, jota ajatellaan, kun puhutaan kuuloasioista. Kuulonsuojelulla ja kuuloympäristöllä on tärkeä merkitys kaikkien elämässä. Esimerkiksi opettajien meluisista työolosuhteista kouluympäristössä on puhuttu paljon.

Miten aiot edistää Kuuloliiton tavoitteita?

Kunnianhimoisia tavoitteita pitää tietenkin olla. Toiminnan jatkuvuuden kannalta oleellista on liiton jäsenmäärän nostaminen. On pohdittava jäsenhankintakampanjaa eri kohderyhmille, kuten ruuhkavuodet ohittaneille työikäisille. Haluamme tavoittaa ihmisiä, joiden elämäntilanne antaa aikaa työn ja perhe-elämän lisäksi muuhunkin, kuten vapaaehtoistoimintaan. Uskon, että voimme tehdä toiminnastamme houkuttelevampaa tarjoamalla monimuotoisia mahdollisuuksia osallistua.

Tässä katson peiliin ja haluan olla esimerkkinä. Toimin vaativissa työtehtävissä kansainvälisellä kentällä ja haluan osoittaa, ettei kuulovamma ole este uralle. Välillä tietysti on teknisiä haasteita, kuten esimerkiksi simultaanitulkkauksen yhteensopimattomuus kuulolaitteiden kanssa. >>

"Haluan omilla kasvoillani hälventää stereotyyppioita kuulovammaisista ja kuulovammoista. Huonokuuloisena on myös nuoria ja työikäisiä."

VALKEA

Taru Reinikainen valittiin Kuuloliiton puheenjohtajaksi lokakuussa 2023.

NIMI

Taru Reinikainen

KOTIPAIKKAKUNTA

Helsinki

AMMATTI

sopimusälavastaava

KOULUTUS

**yhteisöpedagogi (YAMK) ja
hallintotieteen maisteriopiskelija**

HARRASTUKSET

**Opiskelu, veneily ja veneen
kunnostus, bridgen pelaaminen**

Kuulolaitteessa ei ole – silmälasien lailla – mitään hävettävää. Itse näen kuulolaitteen apuvälineenä ja olen erittäin iloinen siitä, että varsinkin nuorten keskuudessa kuulolaite käsitetään eräänlaisena asusteena. Laitteita on vaikka mitä väriä ja tyyliä, joten jokaiselle löytyy jotain!

Kuulovammaisuuden ymmärtäminen ja hyväksyminen on tärkeää. Uskon, että voimme muuttaa asenteita ja edistää avoimuutta kuulovammaisuutta kohtaan. Näin voimme vahvistaa Kuuloliiton roolia ja vaikutusta yhteiskunnassa.

Mitä haluat saavuttaa Kuuloliitossa lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä?

Kuuloliitossa tavoitteenani on vahvistaa ja laajentaa toimintaamme monipuolisesti.

Lyhyellä tähtäimellä haluan keskittyä nuorisotoiminnan kehittämiseen. Nuorisotoiminta on tärkeä osa Kuuloliiton toimintaa, ja haluan varmistaa, että se on aktiivista ja osallistavaa. Nuoret jäsenet saavat näin mahdollisuuden kokea yhteenkuuluvuutta ja osallistua merkitykselliseen toimintaan.

Samanaikaisesti pidän ikääntyneiden tarpeita ensiarvoisen tärkeinä, sillä he muodostavat suuren osan jäsenistöstämme. Haluan varmistaa, että heidän tarpeensa otetaan huomioon ja että he saavat tarvitsemansa resurssit ja palvelut.

Myös kuulolähipalvelun toiminta on arvokasta. On varmistettava, että kaikki kuulolähipalvelusta hyötyvät tietävät toiminnasta ja pääsevät siihen mukaan. Näin voimme varmistaa palvelun kattavan ja vaikuttavan käytön.

Aktiivisten jäsenten määrä on kasvanut. Heitä voisi kouluttaa esittelemään ja jakamaan Kuuloliiton toimintaan uusille jäsenille. Tämä on tärkeää, kun pyrimme laajentamaan vaikutuspiiriämme ja houkuttelemaan uusia jäseniä mukaan toimintaan.

Aion käsitellä Stean ja Veikkauksen rahoituksen aiheuttamaa turbulenssia. Haluan varmistaa, että huonokuuloisten asiat ovat vahvasti esillä ja että varat käytetään tehokkaasti. Tämä voi edellyttää luovia ratkaisuja ja uudenlaista strategista lähestymistapaa.

Yhteenvetona pyrin tasapainottamaan lyhyen ja pitkän tähtäimen tavoitteita, varmistamaan monipuolisen ja osallistavan toiminnan eri jäsenryhmille ja huomioimaan rahoitustarpeet ja -haasteet.

Kuinka aiot rakentaa ja ylläpitää suhteita eri sidosryhmien kanssa?

Kuuloliiton laajat sidosryhmäsuhteet ovat olennainen osa organisaation vaikuttavuutta. Olen sitoutunut vahvistamaan ja ylläpitämään suhteita.

Omaan laajan työelämän ja työturvallisuuden verkoston ja myös poliittisia yhteyksiä. Korostan yhteistyömahdollisuuksia Työturvallisuuskeskuksen kanssa kuulon ja työturvallisuuden näkökulmasta.

Potentiaalia on paljon, ja aion hyödyntää käyttämättömän potentiaalin. Tämä edellyttää uskallusta ja aktiivista panostusta yhteistyöhön. Olen valmis johtamaan ja kannustamaan muita tässä prosessissa.

Tavoitteenani on rakentaa vahvoja ja kestäviä suhteita eri sidosryhmien kanssa. Pyrin laajentamaan yhteistyömahdollisuuksia, jotka tuovat konkreettisia parannuksia kuulovammaisten arkeen.

Minkälaisista tukea toivot jäsenistöltä ja yhteistyökumppaneilta yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen?

Yhteisten tavoitteidemme saavuttaminen edellyttää laajaa tukea ja osallistumista jäsenistöltämme sekä yhteistyökumppaneiltamme. Jäsenhankinta on tässä prosessissa keskeistä: tarvitsemme toimintaan mukaan erityisesti vapaaehtoisia ja nuorempaa sukupolvea. Toivon, että osallistujat kokisivat toiminnan omakseen.

Työikäisten antama palaute on arvokasta ja on tärkeää nostaa konkreettisia asioita esille esimerkiksi uutiskirjeen välityksellä. Haluamme herättää jäsenistön kiinnostuksen, erityisesti edunvalvonta-asioihin, ja tarjota heille tietoa siitä, mitä teemme ja missä mennään. Erilaisille jäsenryhmille voidaan kohdentaa erilaisia asioita, esimerkiksi työikäisille voimme tarjota vertaistuen lisäksi tietoa työelämään liittyvistä teemoista, kuten kohtuullisista mukautuksista.

Tavoitamme jäsenemme sähköpostitse uutiskirjeen muodossa sekä erityisesti eläkeläisille suunnatun

Kuuloviestin avulla. Näen nämä kanavat tehokkaina tiedonvälityksen välineinä.

Kaiken kaikkiaan tarvitaan rohkeutta ja uskallusta kokeilla uusia tapoja osallistaa ja sitouttaa jäsenistö ja yhteistyökumppanit.

"Järjestötoiminta on minulle elämäntehtävä ja edunvalvonta on minulle tärkeintä."

Kuinka näet omien kokemustesi tuovan lisäarvoa Kuuloliiton toimintaan?

Olen kuulovammaisten puolesta aktiivisesti esillä omalla esimerkilläni. Olen ollut mukana muutamissa lehtiartikkeleissa, ja lähipiirissäni on alettu avoimesti keskustella kuulovammasta.

Haluan korostaa, että kuulovamma ei automaattisesti tarkoita osatyökykyisyyttä. Olen itse työikäinen, ja näen tärkeänä, että eri ikäryhmät ovat näkyvissä kaikessa toiminnassamme. Työelämäkeskustelussa on korostettava, ettei kuulovamma automaattisesti edellytä muutoksia työtehtäviin. Kun sain kuulolaitteen, kuulen normaalisti, ja tämä on parantanut elämänlaatua. Kuulolaitteet ovat minulle välineitä, eivät merkki vammaisuudesta.

Näen, että voimme yhdessä muuttaa ennakkoluuloja ja edistää avoimempaa keskustelua kuulovamman vaikutuksista eri elämäntilanteissa. Odotan innolla mahdollisuutta tuoda nämä näkökulmat vahvemmin osaksi Kuuloliiton toimintaa ja missiota.

Järjestötoiminta on minulle elämäntehtävä ja edunvalvonta on minulle tärkeintä. Yhdenvertaisuus on kantavana teemana kaikessa tekemisessäni. Kaikilla pitää olla samat mahdollisuudet ja tämä on minun tapani vaikuttaa asiaan! ●

Menneisyydestä tulevaisuuteen

TEKSTI
Sinikka Pihlmaa

Sirpa Kähkönen tunnetaan suositusta Kuopio-sarjasta, jossa hän on kuvannut sukunsa vaiheita ja kotikaupunkiaan. Viime vuoden Finlandia-palkinnon saanut **36 uurnaa. Väärässä olemisen historia** poikkeaa tuosta sarjasta; se on omakohtainen kuvaus vaikeasta äiti-tytär -suhteesta ja ylisukupolvisista raskaista taakoista, sisällissodan, talvi- ja jatkosodan sekä Ohranan pidätysten jättämistä arvista. Tuska on saanut alkunsa jo varhain. Koko Suomen ja yhteisön kokemukset ovat jääneet suvun kannettaviksi.

Teos on yhden yön romaani. Kirjailijan äiti **Riitta Tuomainen** on kuollut vuonna 2022. Sirpa on lukenut hänen nuoruudenaikaiset päiväkirjansa ja ymmärtänyt tapahtumien yhteyksiä: Riitta on 16-vuotiaana joutunut tasoristeysnottomuuteen, jossa juna on viiltänyt linja-auton sivun ja matkustajia. Riitta on parantunut ulkoisista haavoista sairaalassa, mutta siihen aikaan ei ole osattu diagnoisoida eikä hoitaa

hermostollista vauriota. Tyttö oli levoton ja sai raivo-kohtauksia; hän lääkitsi oloaan alkoholilla ja huumeita sisältävillä rohdodoilla. Vuosi Riitan kuoleman jälkeen Sirpa on kutsunut hänet pieneen kotiinsa, mukaan tulevat myös Tuonelan virran lautturia vastaava Tuonen tyttö ja joukko kuolleita sukulaisia. Teos on tyttären jäähyväiskirje äidilleen, ymmärrykseen ja läheisyyteen pyrkivä kohtaaminen. Se ei tietenkään voi korvata Sirpa-tytölle äidin läsnäolon puutetta lapsuudessa. Tyttö on 4-vuotiaaksi asti saanut olla isovanhempien hoivissa ns. Alkukodissa, puutalossa ja sen puutarhassa. Sen jälkeen hänen on pitänyt olla turvana äidille ja itselleen, lukita ulko-ovet ja piilottaa veitsiä ennen nukkumaanmenoa.

Teos on tyttären jäähyväiskirje äidilleen, ymmärrykseen ja läheisyyteen pyrkivä kohtaaminen.

Sirpa on saanut selville, että sukuhautaan mahtuu 36 uurnaa. Niihin hän on varannut esineitä, muun muassa villatakin, huopikkaat ja tulematta jääneet kirjeet. Tavarat kantavat muistoja tapahtumista. Isovanhempien läsnäolo tuo yöhön läheisyyttä: Tammisaaren pakkotyölaitoksessa virunut ukki on merkinnyt turvaa pikkutytylölle. Mummo Anna Heleena on pitänyt kiinni talosta ja ruoasta. Kähkönen kerää suvun kokemusten lankoja yhteen, solmii niistä kirjan.

Uurnat muodostavat samalla teoksen rakenteen, kappaleet. Kieli liikuu takaumista, tapahtumista ja ajasta toiseen. Siinä on toistoa ja paikallista murreta.

KUVA: SILTALA/LAURA MALMIVAARA

KUOPIO-SARJA

Mustat morsiamet 1998
Rautayöt 2002
Jään ja tulen kevät 2004
Lakanasiivet 2007
Neidonkenkä 2009
Hietakehto 2012
Tankkien kesä 2016
Muistoruoho 2019
Vihreä sali 2021

Muistoina ovat tilaisuudessa mukana myös muut kuolleet sukulaiset, ukin ihannevaltioon Neuvostoliittoon kadonneet veljet. He ovat päätyneet Krasnojrskiin ja Kotlakseen. Yhteisestä muistotilaisuudesta he lähtevät Luiden tietä, reput selässään. Suku ei ole halunnut ilmaista katkeruutta suurten unelmien tavoitetta kohtaan. Kirjailija oksentaa ruosteista valetta, utopioiden loishäätöä.

Teoksen päätös on vaikuttava. Yhteinen yö päättyy, kun ukki ja muut omaiset ilmoittavat Sirpalle:
- Nyt sinun on aika lähteä. Etkä taakses kato.

Kirjailija menee kivun ja surun läpi. ●

"Alkukoti vajoaa, hajoaa, lahoaa, haihtuu aamun valoon." Sirpa Kähkönen: 36 uurnaa. Väärässä olemisen historia. Siltala 2023.

MONETRA **TULKKIPALVELU**

**Tuettuja lomia
huonokuuloisille
aikuisille ja
lapsiperheille**

HAE LOMAA
WWW.MTLH.FI

OTA YHTEYTTÄ
010 2193 460

Opiskele tulkiksi Humakissa

HUMAK®

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Yhteishaku 13.3. – 27.3.2024 | opintopolku.fi

Tulkki (AMK) tulkkaus ja kommunikaatio-ohjaus, monimuotototeutus, 240 op, Kuopio

Tulkki (AMK) viittomakielen tulkkaus, päivätoteutus, 240 op, Helsinki

Kansainvälinen englanninkielinen maisteriohjelma
**EUMASLI - European Master in
Sign Language Interpreting**
Huom! Haku aika päättyy jo 1.3.2024

Katso hakukohteemme:

hakijanopas.humak.fi

Humakin avoin AMK

Voit syventää osaamistasi kurseilla, osaamiskokonaisuuksilla ja polkuopinnoilla.

Tarjontaa on kaikista Humakin koulutusaloista, kuten viitottujen kielten tulkkauksesta ja kommunikaatioasiantuntijuudesta.

Tutustu tarjontaan: kauppa.humak.fi

Nuoristoimikunta esittäytyy

Anni Kivelä, 23, tapahtumavastaava

Olen Anni, 23-vuotias fysioterapeuttiopiskelija Porista. Sain ensimmäisen sisäkorvaistutteen syksyllä 2023. Istutteen leikkauksen jälkeen hakeuduin ensimmäistä kertaa mukaan Moottorikorvien toimintaan ja osallistuinkin Lapissa järjestetylle vaellukselle. Yllätyin positiivisesti huonokuuloisten nuorten aktiivisesta yhteisöstä ja halusin mukaan nuorisotoimikuntaan. Koen vertaistuen todella tärkeäksi, jonka takia on kiva päästä järjestämään tapahtumia niin uusille kuin vanhoille Moottorikorville. Toivottavasti nähdään tapahtumissa!

Onni Salomaa, 20, yhteistyövastaava

Moro! Mä olen Onni, toisen vuoden tietotekniikan diplomi-insinööriopiskelija Tampereelta. Mulla on molemmissa korvissa sisäkorvaistutukset, ja olen samalla kaksikielinen (suomi ja viittomakieli). Toimin seuraavan kauden nuorisotoimikunnan yhteistyövastaavana. On mukavaa päästä järjestämään jälleen tapahtumia. Toivottavasti näemme tulevissa tapahtumissa!

Juho Jauhainen, 22, Puheenjohtaja

Morjensta! Olen Juho, valtio-opin kandiopintojen loppusuoralla oleva helsinkiläinen rumpujen soiton, elämäkertojen ja vanhojen elokuvien ystävä. Minulla on ilo ja kunnia toimia tänä vuonna nuorisotoimikunnan puheenjohtajana. Minulla on molemmissa korvissa sisäkorvaistutukset, minkä lisäksi Usherin syndrooman seurauksena näköni on heikentynyt. Moottorikorvien toiminta on minulle ollut pitkään jo lähellä sydäntä. Tämän vuoden nuorisotoimikunnan kanssa haluamme jatkaa hyvää meininkiä ja rakentaa edelleen yhteisöllisyyttä ja vertaistuen merkitystä. Lisäksi omista kiinnostuksista johtuen pyrin kehittämään nuton vaikuttamistoimintaa. Toivottavasti näemme jälleen tapahtumissa!

Arttu Reijomaa, 24, sihteeri ja rahastonhoitaja

Moikka kaikki! Olen Arttu, 24-vuotias insinööriopiskelija Helsingistä. Tällä kaudella toimin nuorisotoimikunnan sihteerinä ja rahastonhoitajana. Nähdään tapahtumissa!

Fanni Heikkinen, 22, vpj.

Olen Fanni ja opiskelen konetekniikan insinööriksi Oulussa. Oikeassa korvassani on vaikea kuulonale-nema ja tinnitusta Since 2018. Käytössä kuulokoje, mutta matka jatkuu kohti sisäkorvaistutetta. Kävin ensimmäisen kerran Moottorikorvien tapahtumassa heti kun täytin 18 ja siitä lähti myös urani nuorisotoimikunnassa, tällä hetkellä toimin varapuheenjoh-tajana. Mua on aina kiinnostanut kansainväliset, kuin myös kotimaan asiat, niihin pyrin vaikuttamaan tällä kaudella. Tulkaahan tapahtumissa porisuttamaan! (=Jututtamaan oululaisittain)

Laura Ruonakangas, 22, tapahtumavastaava

Moi, oon Laura liikuntapedagogiikan 4. vuoden opis-kelija Jyväskylästä. Oon opiskellut sivuaineina myös erityisliikuntaa ja terveystietoa. :) Mulla on lievän ja keskivaikean rajoilla oleva kuulovamma molemmissa korvissa ja käytän kuulokojeita. Eksyin tapahtumiin äidin kannustuksesta 18-vuotiaana ja sen jälkeen oon ollut aktiivisesti mukana kaikessa. Tällä kaudella toimin nuorisotoimikunnassa tapahtumavastaavana yhdessä Annin kanssa. :) Toivottavasti nähdään mahdolli-simman monen kanssa tapahtumissa!

Jenna Linsuri, 22, viestintävastaava

Heips, mää oon Jenna. Opiskelen yhteisöpedago-giksi Mikkelissä, olisi tarkoitus valmistua jouluna. Minulla on sisäkorvaistutteet molemmissa korvissa. Olen käynyt lapsesta lähtien Kuuloliiton tapahtu-missa. Koen tärkeänä käydä kuuloalan tapahtumissa, sieltä saa ikimuistoisia kokemuksia, vertaistukea ja ymmärrystä, etten aina kuule hyvin ja on ok toistaa asioita. Myös uusia ja vanhoja moottorikorvia on aina ihana nähdä! Olen toista kautta nuorisotoimikunnassa. Haluan vaikuttaa ja edistää meidän huonokuuloisten asemaa yhteiskunnassa, ja tuottaa tietoisuutta kuulo-vammoista, etenkin SI-käyttäjän näkökulmasta.

Tulkaahan vetää hihasta tapahtumissa!
(=Yhteisöpedagogin yleinen sanonta XD)

Moottorikorvien pikkujoulut 2023

TEKSTI: Susanna Kivinen

Marraskuussa järjestettiin nuorten aikuisten pikkujoulut kylpylähotelli Peurungassa. Pikkujoulut aloitettiin perjantaina Nuorisotoimikunnan yleiskokouksella, jossa käytiin läpi mennyttä vuotta sekä tulevia suunnitelmia. Kokoukseen osallistuvat saivat ehdottaa esimerkiksi tapahtumia, joita haluaisivat toteutettavan ensi vuonna. Monia hyviä ideoita tuli esille. Tärkeimpänä asiakohtana valittiin seuraava Nuorisotoimikunta vuodelle 2024 – onnea uudelle Nutolle! Osallistumassa ja kertomassa toiminnastaan oli myös vieraita naapurimaan Viron huonokuuloisten nuorten järjestöstä ja heidän nuorisotoimikunnastaan Eesti NoVasta. Saimme viettää koko pikkujouluviikonlopun yhdessä ja tutustua enemmän. Tiiviin kokoustamisen jälkeen oli aika majoittua. Kun tavarat oli saatu huoneisiin, oli herkullisen päivällisbuffetin aika yhdessä kylpylän ravintoloista. Illalle oli muutama tunti yhteistä ohjelmaa, kuten tutustumista ja uuden Nuton tulikoe. Nähtiin myös huikeaa heittäytymistä Pikkujoulumestari-kisassa, jossa koeteltiin niin tanssikykyä kuin äänihuuliakin. Loppuilta kului yhdessä hengailen uusien ja vanhojen tuttujuuden kanssa.

Lauantaina herättiin aurinkoiseen talviseen maiseen ja kireään pakkaseen. Hotellin aamiaisen

jälkeen siirryttiin porukalla hetkeksi ulkoilemaan. Oikeanlaisesta pukeutumisesta huolimatta välillä täytyi pitää pieniä jumppataukoja pysyäkseen lämpimänä, mutta ainakin omasta mielestäni upeat maisemat ja talvisää olivat sen arvoiset! Tämän jälkeen oli vapaa-aikaa, jonka monet käyttivät kylpylässä käymiseen (tai saunassa lämmittelyyn) ja lounaan syömiseen. Illemmalla oli jälleen yhteisen jouluteemaisen ohjelman aika, ja saimme jopa yllätysvieraan eli joulupukin paikan päälle, lahjojen kera tietysti. Nälkä alkoi taas lähestyä, joten seuraavaksi suunnattiin pikkujoulubuffettiin. Syömisensä jälkeen alettiin valmistautua illan hauskanpitoon eli Peurunka Areenan keikoille, joissa esiintyjinä olivat Faija, Käärijä ja Petri Nygård. Myös Moottorikorvien biisitulkintoja kuultiin myöhemmin karaokessa. Huhu kertoo, että videomateriaaliakin on, mutta jääköön ne salaisiin kansioihin.

Sunnuntaina herättiin virkeinä viimeiseen päivään ja aamupalan sekä loppusanojen kautta olikin jo aika sanoa heipat. Kiitos kaikille mahtavasta tapahtumasta, jossa päästiin jakamaan vertaistukea ja viettämään mukavaa aikaa yhdessä! ●

Kuhmon Kuuloyhdistys täytti 40 vuotta

Kuhmon Kuuloyhdistyksen 40-vuotisjuhlaa vietettiin 19.12. Kuhmon seurakuntatalolla. Puheenjohtaja **Eine Karvonen** kertoi, että yhdistyksen perusti vuonna 1983 silloinen järjestösihteeri **Eino Vainio**. Yhdistyksen jäsenmäärä oli perustettaessa sata, mutta nykyään jäseniä on viitisenkymmentä. Karvonen on toiminut yhdistyksen puheenjohtajana jo viidentoista vuoden ajan.

– Auttavat käsiparit olisivat kyllä tarpeen yhdistyksen toiminnassa.

– Tärkeä osa toimintaamme on vertaistuki ja yhdessäolo. Järjestämme joka kuukausi kerhon, jonka yhteydessä tarjoamme myös kuulolähipalvelua. Kuuloautotoiminta on viime vuosina vetänyt tapahtumiin paljon väkeä.

Kuuloliiton viestintäpäällikkö **Juha Hietala** toi liiton tervehdyksen tilaisuuteen ja korosti puheenvuorossaan vapaaehtoistoiminnan arvoa ja merkitystä Kuuloliitolle. Järjestötoiminnan asiantuntija **Tiina-Maija Leinonen**

muisteli pitkäaikaista, jo 90-luvun alusta alkanutta yhteistyötään yhdistyksen kanssa. Leinosen mukaan kuulotietoisuuden lisääminen on tärkeää.

– Pienikin kuulovika vaikuttaa merkittävästi ihmisen aivotoimintaan ja muistiin. Monet sanovat, ettei kaikkea tarvitse kuulla. Ajattelutapa pitäisi muuttua sellaiseksi, että kaikilla on oikeus kuulla hyvin.

Oulun kuulopiirin puheenjohtaja ja liittohallituksen jäsen **Aimo Lohilahti** rohkaisi kuulijoita osallistumaan aktiivisesti liittokokouksiin. Lohilahden mukaan aluekerhotoimintaa tulee kehittää, sillä monen yhdistyksen resurssit järjestää omia tapahtumia ovat rajalliset.

Kirkkoherra **Riikka Pääkkönen** pohti jouluhartaudessa vapahduksen käsitettä suomen kielessä.

Puheenvuorojen ohella juhlassa kuultiin pianomusiikkia **Akseli Karppasen** esittämänä ja laulettiin kauneimpia joululauluja. ●

Yhtä juhlaa Kalajokilaaksossa

Kalajokilaakson Kuulo ry:n toiminta on vilkasta ja yhdistyksen jäsenmäärä kasvaa hiljalleen. Loppuvuoden perinteistä joulujuhlaa vietettiin runsaslukuisesti ja ohjelmassa oli niin vertaistukea, virkistystä kuin tiedottamistakin.

Kuuloliiton asiantuntija Tiina-Maija Leinonen ja piirin puheenjohtaja Aimo Lohilahti olivat mukana tilaisuudessa luovuttamassa yhdistyksen puheenjohtajan Aila Vihelän kanssa kaksi Kuuloliiton

ansiomerkkiä: **Maila Kauppi**selle hopeinen ja **Vilhelm Kukkolalle** pronssinen ansiomerkki. ●

Kuuroutuneiden viikonloppu 2023 Tampereella

Vuoden 2023 kuuroutuneiden viikonloppu pidettiin marraskuussa Tampereella hotelli Scandic Koskipuistossa. Aloitimme viikonlopun kaksi tuntia kestäneellä illallisella.

Illanvieton aluksi leikimme tutustumisleikkiä. Jokaisella osallistujalla oli kolme samaa kysymystä, ja lisäksi kaikki vetivät hatusta yhden kysymyksen. Kenenkään ei ollut pakko vastata, mutta kaikki olivat innokkaina mukana. Toistuvia kysymyksiä olivat *”Kuka olet ja mistä tulet?”*, *”Minkä ikäisenä kuurouduit/sait kuulovamman?”* ja *”Mikä ärsyttää sinua eniten kuulevien/muiden kanssa kommunikoinnissa?”* tai *”Hauskin tilanteesi kuuroutuneena/kuulovammaisena on...”*. Hatusta vedettävät kysymykset saattoivat olla ihan mitä vain, esimerkiksi *”Mitä kirjaa tai kirjoja suosittelet muille luettavaksi?”*. Pelasimme myös bingoa, mutta vasta tovin pelattuamme alkoi ”kuulua” huutoja. Joka kierroksen kolme ensimmäistä bingoa huutanutta palkittiin kahvilla ja herkuilla.

Lauantaina aamiaisen jälkeen lähdimme kohti hotelli Scandic Tampere Cityä, jossa emeritusprofessori ja onnellisuustutkija **Markku Ojanen** piti meille luennon hyvinvoinnista. Luennon jälkeen saimme ostaa hänen kirjojaan, jotka loppuivat jopa kesken. Tästä päätellen ihmiset olivat hyvin innostuneita luennosta, professorista ja kirjoista.

Söimme lounaan Markku Ojasen kanssa tässä samassa hotellissa, mikä oli mukavaa vaihtelua. Vatsat sopivasti täysinä lähdimme kohti museokeskus Vapriikkia. Kahden tunnin opastetulla kierroksella tutustuimme mm. Suomen pelimuseoon, Postimuseoon, Jääkiekkomuseoon, Luonnontieteelliseen museoon ja Finlaysonin näyttelyyn. Viikonlopun tulkkausjärjestelyt olivat samanlaiset kuin aiemminkin, eli hotellin kokoushuoneessa seinällä ja Vapriikissa kannettavan tietokoneen näytöllä. Uutena asiana museo-opastuksen aikana oli mahdollista seurata tulkkausta myös omalta näytöltä, mihin toimikuntalaiset olivat valmiita tarjoamaan apuaan.

Ennen päivällistä halukkaiden oli mahdollista testata kirjoitustulkkausta saunassa ja uima-altaalla. Saunassa oli käytössä sukeltajan paperi ja vedenpitävä tussi. Altaalla käytettiin puhelimen kaulatelineitä. Kaulateline laitetaan kaulaan ja puhelin Minigrip-pussiin. Pussissa

oleva puhelin asetetaan kaulatelineeseen, jossa on puhelimelle paikka, ja puhelimeen on suora katsekontakti. Näin kädet jäävät vesijumpassa vapaiksi, altaassa voi liikkua vapaammin eikä tarvitse myöskään kumarrella. Tulkkaus kulkee sujuvasti mukana.

Lauantain iltaohjelmassa oli Joulupukki ja -muori -näytelmä. Näytelmä oli hienosti toteutettu, ja mikä lämminhenkisyys pukin ja muorin väleistä paistoi-kaan! Joulupukin täytyi lopuksi lähteä, mutta muori jäi paikalle. Illalla teimme laskutehtäviä, joissa täytyi käyttää päättelykykyä. Lisäksi teimme huuliolukuharjoituksia ja pelasimme bingoa. Näistä jaettiin myös palkintoja. Huulioluvun harjoituksissa katsoimme noin 10 lyhyttä videoklippia ja kirjoitimme arvauksemme lapuille. Katsoimme videot useaan kertaan ja selvitimme, kuka on paras. Vain paras huulitalukija palkittiin.

Sunnuntaiamupäivänä saimme vieraaksemme **Liisa Ylisen** ja Käpy-nimisen kuulokoiran Suomen kuulo- ja tukikoira ry:stä. Käpy makoili kokoustilan etuosassa omistajansa läheisyydessä. Meille kerrottiin yhdistyksen toiminnasta, kuulo- ja tukikoirien koulutuksesta ja siitä, ketkä ovat oikeutettuja pääsemään mukaan kuulo- ja tukikoirakoulutukseen. Halukkaita on joka vuosi niin paljon, etteivät kaikki valitettavasti mahdu koulutuksiin mukaan. Kaikkien tulisi ymmärtää, että vaikka kuulo-koira olisi kuinka söpö tahansa, häntä ei kuulu mennä silittämään, kun hän on töissä.

Kuuroutuneiden toimikunnan kokouksessa kävimme ensin läpi toimikunnan aiemman kauden asioita. Puheenjohtaja **Sirpa Korkeamäki** oli mukana etäyhteydellä. On hienoa nähdä, kuinka hyvin etäyhteys ja tulkkaus toimivat. Kokous eteni sujuvasti, ja lopuksi päätimme kuuroutuneiden toimikunnan jäsenet v. 2024–2026. Puheenjohtajaksi valittiin **Sirpa Korkeamäki** ja jäseniksi **Nina Antola**, **Jouko Halonen**, **Virve Hyppönen**, **Olli Mäkinen**, **Liisa Sammalpenger** ja **Anu Tiainen**.

Viikonlopun alussa meille näytettiin lasipurkki, jonka sisällä oli Marianne-karkkeja. Jokainen osallistuja sai veikata karkkimäärää, ja se, joka osuisi lähimmäksi, voitaisi purkin ja sen sisällön. Purkki oli esillä lauantai-iltaan asti. Purkissa oli 41 karkkia, koska kuuroutuneiden tapahtuma järjestettiin 41. kertaa.

Anu Tiainen

Tulevaisuuden tulkkaustaidot

Tutustu Tulevaisuuden tulkkaustaidot -hankkeen tuloksiin ja etä(kirjoitus)tulkkauksen suosituksiin

<https://tulevaisuudentulkkaustaidot.diak.fi/>

Hankkeessa kartoitettiin etäopetuksen ja etätulkkauksen nykytila ja oppimisympäristö tulkkausopetuksessa ja tulkkausentällä. Hankkeessa tuotettiin materiaaleja viittomakielen ja puhevammaisten tulkkauksen etäopetuksen ja etätulkkauksen tueksi.

Lisäksi hankkeessa koulutettiin tulkkauksen lehtoreita ja tulkkeja etäopetuksen ja etätulkkauksen uusista käytännöistä sekä kehitettiin digitaalista oppimisympäristöä ja luotiin suositukset etätulkkaukseen.

Diakonia-ammattikorkeakoulun hallinnoimassa ja Euroopan sosiaalirahaston rahoittamassa Tulevaisuuden tulkkaustaidot -hankkeessa (2022–2023) vahvistettiin tulkkiensa, asiakkaiden ja kouluttajien osaamista etäopetuksesta ja etätulkkauksesta. Hankkeen toiminta keskittyi viittomakielen tulkkaukseen, puhevammaisten tulkkaukseen ja kirjoitustulkkaukseen sekä tulkkaukseen kuurosokeille.

Pohjoismaiset kuuroutuneiden kesäpäivät 31.7.–4.8.2024

Kuuloliitto järjestää pohjoismaiset kuuroutuneiden kesäpäivät 31.7.–4.8.2024 Kylpylähotelli Rauhalahdessa, Kuopiossa. Lisätietoa kesäpäivien ohjelmasta ja hinnoista sekä ilmoittautumisohjeet julkaistaan Kuuloviestissä 2/2024.

Kela kokeilee kirjoitustulkkaukselta Vammaisten tulkkauspalvelukeskuksen etäpalvelussa

Kelan Vammaisten tulkkauspalvelukeskuksen etäpalvelusta on voinut marraskuusta 2023 alkaen saada palvelua ja lyhytkestoisia tulkkauksia kirjoitustulkkauksella. Aiemmin etäpalvelua ja etätulkkaukselta on saanut suomalaisella viittomakielellä. Kyseessä on kokeilu, joka kestää noin puoli vuotta.

Vammaisten tulkkauspalvelukeskuksen etäpalvelu on luonteeltaan päivystyksellistä. Asiakas voi esimerkiksi tilata tulkin, soittaa tulkin kanssa Kelan asiakaspalveluun tai hoitaa opiskelutulkkaukseen tai lisätunteihin liittyviä asioita. Etäpalvelua voi käyttää myös lyhyisiin etätulkkauksiin ilman ajanvarausta. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi lääkärinajan varaaminen, soitot päiväkotiin ja kouluun tai yksinkertaisen pankkiasian hoito.

Kokeilun aikana kirjoitettu etäpalvelu on avoinna tiistaisin ja keskiviikkoisin klo 9–12 sekä torstaisin klo 12–15. Kirjoitustulkkaukselta käyttävä asiakas saa yhteyden etäpalveluun erillisen linkin kautta, joka löytyy Vammaisten tulkkauspalvelukeskuksen etäpalvelun nettisivulta.

www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu-etapalvelu

Opastusta etätulkkausohjelmiston käyttöön

Voit tilata etätulkkausohjelmiston käytön opastuksen Kelan Vammaisten tulkkauspalvelukeskuksesta. Ilmoita tilauksessa, minkä ohjelmiston käytöstä tarvitset opastusta.

Opastuksessa tulkki käy kanssasi läpi ohjelmiston käyttöä. Saat myös neuvoja hyvistä etätulkkauskäytännöistä, kuten riittävästä valaistuksesta.

Opastus on tunnin mittainen, ja se toteutetaan lähitulkkausella. Tulkki tulee siis sinun luoksesi tai toivomaasi paikkaan.

www.kela.fi/vammaisten-tulkkauspalvelu-yhteystiedot

Maisterintutkielma: Syrjivät käytännöt altistavat kuulovammaisia ikääntyneitä hoivaköyhyydelle

Anniina Horto

Sain viime syksynä valmiiksi yhteiskuntapolitiikan maisterintutkielmani, joka käsittelee hoivaköyhyyttä ikääntymisen ja kuulovammaisuuden risteyksessä. Tavoitteenani oli selvittää, millaista hoivaköyhyyttä kuulovammaiset ikääntyneet kokevat, sekä miten kuulovammaisuus ja ikääntyminen risteävinä tekijöinä vaikuttavat ihmisen toimintaan, kokemuksiin ja mahdollisuuksiin saada tarvitsemansa apu ja palvelut.

Hoivaköyhyys tarkoittaa sitä, että ihminen ei saa jokapäiväisessä elämässä tarvitsemaansa apua tai se on riittämätöntä. Kiinnostuin ikääntyneiden kokemasta hoivaköyhyydestä jo opintojeni alkutaipaleella, kun pääsin käsitteen kehittäjän, yhteiskuntapolitiikan professori Teppo Krögerin opetukseen Jyväskylän yliopistossa. Kröger arvosteli myös maisterintutkielmani.

Tutkimukseni eroaa aiemmasta ikääntyneiden hoivaköyhyyttä koskevasta tutkimuksesta siten, että olen valinnut tutkimuskohteekseni nimenomaan kuulovammaiset ikääntyneet. Tästä on kiittäminen työtäni Kuuloliitossa. Työni myötävaikutuksesta päätin, että haluan tutkielmallani tuoda ikääntymisen, hoivan ja vammaisuuden tutkimuksia yhteen.

Monet vammaisuuden tutkijat ovat perinteisesti suhtautuneet kriittisesti hoivaan, koska sen on nähty tyypistävän vammaiset ihmiset passiivisiksi hoivattavaksi. Toisaalta hoivan tutkimus taas on keskittynyt

paljolti hoivantarjoajien näkökulmiin. Itse ajattelen, etteivät hoiva ja aktiivinen osallisuus ole toisiaan poissulkevia. Päinvastoin: riittävä hoiva mahdollistaa osallisuuden ja toisaalta osallisuus on oleellinen kysymys myös hoivassa. Kukaan ei ole pelkästään hoivattava, vaan aina yksilöllinen ihminen.

Aiheeseen minua johdatti myös sen ajankohtaisuus. Vuosia valmisteltu vammaispalvelulaki erilaisine yrityksineen erottaa ikääntyneenä ilmenneet toimintakyvyn rajoitteet vammaisuudesta on mielestäni osoitus siitä, että tarvitsemme parempaa ymmärrystä niin vammaisuudesta, ikääntymiseen liittyvistä toimintarajoitteista, kuin näiden kahden risteyksestä eli ikääntyneiden vammaisten ihmisten kokemuksista ja tarpeista.

Tutkimukseni aineisto koostuu yhdestätoista yli 75-vuotiaan kuulovammaisen teemahaastattelusta. Isoin kiitos tutkimuksestani kuuluukin ehdottomasti haastateltavilleni. Kiitettävä on myös kaikkia heitä, jotka ottivat yhteyttä, mutta eivät valikoituneet haastateltavaksi asti. Sain tutkimukseni tiimoilta yhteensä huikeat 79 yhteydenottoa, mikä on maisterintutkielmalle poikkeuksellinen määrä! Yhteydenottojen myötä sain käydä monta antoisaa keskustelua myös tutkimusaiheen vierestä sekä entisestään vakuuttua siitä, että yli 75-vuotiaat ovat ehdottomasti yhteiskuntamme aliarvostetuin voimavara.

Tutkimuksessani kuulovammaiset ikääntyneet kokivat erityisesti sosioemotionaalista ja käytännöllistä hoivaköyhyyttä, sekä terveydenhuoltoköyhyyttä. Sosioemotionaalisen hoivaköyhyyden määrittelin tutkimuksessani Krögeriä mukaillen sosiaalisten kontaktien puutteeksi ja yksinäisyydeksi. Käytännöllinen hoivaköyhyys puolestaan tarkoittaa avun puutetta arjen käytännöllisten asioiden hoitamisessa eli esimerkiksi kaupassa käymisessä, paikasta toiseen liikkumisessa, ruoanlaitossa tai siivoamisessa. Terveydenhuoltoköyhyydellä viittaa kokemuksiin terveydenhuollosta saadun avun ja palveluiden riittämättömyydestä. Hoivaköyhyys oli aineistossani pääasiassa relatiivista eli jonkinlaista palvelua tai apua oli tarjolla, mutta se ei ollut riittävää tai vastannut avunsaajan tarpeisiin.

Hoivaköyhyyden muodostumiseen kuulovammaisuuden ja ikääntymisen risteyksessä osallistuvat tutkimukseni perusteella kuulovammaisten ikääntyneiden kokema syrjintä ja syrjäytyminen, aktiivisuuden ja omien resurssien vaatimukset avunsaannissa sekä kuulovammaisuus niin altistavana, kuin hieman yllättäen siltä myös suojaavana tekijänä.

Suomalaisessa palvelujärjestelmässä ja yhteiskunnassa on vallalla käytäntöjä, jotka syrjivät kuulovammaisia ikääntyneitä, kuten esteelliset kuunteluympäristöt ja ikäsyrjintä apuvälineiden myöntämisessä. Nämä syrjivät käytännöt altistavat kuulovammaisia

ikäntyneitä hoivaköyhyyden eri muodoille, erityisesti sosioemotionaalille hoivaköyhyydelle. Palveluiden ja etuuksien saanti voi lisäksi olla pitkälti oman aktiivisuuden varassa, mikä asettaa kuulovammaiset ikääntyneet myös keskenään eriarvoiseen asemaan.

Tutkimukseni tulokset ovat alustavia ja aihe kaipaisi jatkotutkimusta. Uskallan kuitenkin esittää niiden pohjalta ainakin kahta asiaa. Ensinnäkin suomalaisessa palvelujärjestelmässä ja yhteiskunnassa tulisi paremmin huomioida kuuloesteettömyys ja tunnistaa sen merkitys ikäihmisten hyvinvoinnille ja terveydelle. Toiseksi tarvitsemme enemmän läpileikkaavaa vammais- ja ikääntymistutkimusta ja -keskustelua. Liian tiukka rajanveto näiden kahden välillä uhkaa johtaa siihen, että yhteiskunta ohittaa vammaisten ikääntyneiden tarpeet jättäen heidät palvelujärjestelmän ja osallisuuden väliinpuotoajiksi.

Maisterintutkielmani on kokonaisuudessaan luettavissa Jyväskylän yliopiston JYX-julkaisuarkistosta. **Lisäksi Kuuloliitto järjestää tutkielmaani tarkemmin käsittelevän webinaarin Teams-alustalla keskiviikkona 6.3.2024 klo 14–15.** Voit ilmoittautua ottamalla yhteyttä minuun sähköpostitse: anniina.horto@kuuloliitto.fi. Löydät webinaarin myös Kuuloliiton verkkosivuilta tapahtumakalenterista. Lämpimästi tervetuloa! ●

KUULOXI
Parempaan kuulemiseen puolesta

www.kuuloxi.fi
kauppa.kuuloxi.fi

VERKKOKAUPPA
kauppa.kuuloxi.fi

Kuulontutkimukset • Kuulokojeet • Kuulonsuojaimet
Kuulonapuvälineet • Paristot ja tarvikkeet • Huollot

Kuulontutkimukset nopeasti ja ammattitaitoisesti

Huipputason kuulokojeet ilman jonottamista

Jyväskylä
Ilmarisenkatu 4
puh. 014 618 551
myynti@kuuloxi.fi

Lappeenranta
Kauppakatu 40
puh. 050 552 4445
lappeenranta@kuuloxi.fi

Helsinki
Pohjoinen Rautatiekatu 15A
puh. 050 547 1236
helsinki@kuuloxi.fi

Tampere
Pellavantori 2 LH4
puh. 050 5583438
tampere@kuuloxi.fi

Vantaa
Laajaniityntie 2 A
puh. 050 3096754
vantaa@kuuloxi.fi

Koodilla KUULOXI
saat verkkokauppatilauksesi
ILMAN POSTIKULUJA
22.2. - 7.3.24
välisenä aikana.

Harvinaisten sairauksien päivä tuo harvinaissairaudet näkyvämmiksi

TEKSTI
Päivi Vataja

RARE DISEASE DAY®

Karkauspäivänä 29.2.2024 vietetään kansainvälistä harvinaisten sairauksien päivää (Rare Disease Day). Kampanjapäivää on vietetty vuodesta 2008, ja sitä koordinoi eurooppalainen harvinaisjärjestöjen allianssi EURORDIS, jossa on mukana Suomesta myös Harvinaiset-verkosto.

Harvinaisten sairaus- ja vammaryhmien tilanteessa on edistytty, mutta parannettavaa on edelleen. Harvinaisiin kuuluvilla on vielä matkaa yhdenvertaiseen hoitoon, kuntoutukseen ja itselleen sopiviin palveluihin. Kampanjapäivänä muistutetaan harvinaisten sairauksien olemassaolosta ja niistä haasteista, joita harvinaisryhmiin kuuluvat vielä kohtaavat.

Meillä Suomessa on noin 300 000–400 000 ihmistä, joilla on harvinaiseksi luokiteltu, esiintyvyydeltään alhainen sairaus tai vamma. Arviolta 6–8 prosentilla väestöstä sairauden tai vamman taustalla on siis jokin harvinainen diagnoosi. Harvinaisuus on siten yleisempää kuin yleensä luullaan, vaikka yksittäisen

diagnoosin esiintyvyys on pieni. Diagnoosien kirjo on kuitenkin laaja. Maailmanlaajuisesti erilaisia harvinaisia diagnooseja arvioidaan olevan noin 8 000, kuulo-
vamman sisältäviä useita satoja.

Kun sairaus tai vamma osuu omalle tai läheisen kohdalle, herättää tilanne aina kysymyksiä. Mistä sairaus johtuu? Miten se voidaan hoitaa? Onko sairaus perinnöllinen? Miltä tulevaisuus sairauden tai vamman kanssa näyttää ja miten tavallinen arki sujuu? Kun kyseessä on vielä harvinainen diagnoosi, vastausten saaminen voi olla hankalaa tai niitä ei edes löydy. Harvinainen diagnoosi mutkistaa usein tilannetta: oikea diagnoosi viivästyy, sairauteen perehtyneitä lääkäreitä, asiantuntijoita eikä tietoa tahdo löytyä,

vertaistuki on kiven alla eikä toisia samaa kokevia tavoita. Yksittäiset kooltaan pienet sairausryhmät ja niiden tarpeet jäävät helposti huomiotta, kun päättäjien ja tutkijoiden huomion vievät laajoja väestöryhmiä koskevat kansantaudit.

Lääketiede on kehittynyt huimasti viimeisten vuosikymmenien aikana. Diagnostiikka on parantunut ja moneen aiemmin tuntemattomaan sairauteen on löytynyt syy. Yleisenä pidetty sairaus tai vamma on tunnistettu harvinaiseksi tai epämääräisten oireiden takaa on löytynyt harvinainen geenimuunnos. Harvinainen diagnoosi sairauden takana on yleistynyt ja harvinaissairaudet ovat tulleet näkyvämmiksi.

Akustikusneurinooma ja neurofibromatoosi 2 kuuluvat harvinaisiin sairauksiin

Heillä on oma Kuuloliittoon kuuluva valtakunnallinen toimialayhdistys:

Suomen Akustikusneurinoomayhdistys.

Tietoa yhdistyksestä:

www.akustikusneurinoomayhdistys.com

Sähköposti: sanyposti@gmail.com

Harvinaisryhmiin kuuluvat ovat myös itse nosta-neet esille oman erityisen tilanteensa, tulleet julki-suuteen ja jakaneet omia kokemuksiaan. Saman diagnoosin omaavat ja harvinaislusten perheet ovat löytäneet toisensa ja perustaneet myös omia harvinaisyhdistyksiä.

Harvinaisryhmiin kuuluvia on vammaisjärjestöjen toiminnassa ollut aina, myös Kuuloliitossa. Liikunta-tai kuulovamman vaikutus arkeen ja toimintaky-kyyn on ohjannut itselle merkitykselliseen yhdistys-toimintaan. Monet harvinaisryhmiin kuuluvat sekä harvinaisyhdistykset ovat löytäneet kodin isommasta kattojärjestöstä. Järjestöihin on alkanut muotoutua omaa harvinaistoimintaa. Järjestöjen muodostama yhteistyöverkosto Harvinaiset-verkosto perustettiin 1995. Harvinaiset-verkoston kautta harvinaisten ääni on vahvistunut. Verkostolla on vaikuttamisen väylät muun muassa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen ja eduskunnan yhteistyöryhmiin. Harvinaiset-verkoston HARKKO-kokemusasiantuntijaryhmässä on edustajat myös Kuuloliitosta. ●

Lisätietoja:

www.harvinaiset.fi

www.rarediseaseday.org

KIRKKO HELSINGISSÄ

www.helsinginseurakunnat.fi

Monipuoliset apteekkipalvelut

- lääkityksen tarkistuspalvelu
- lääkkeiden annosjakelupalvelu
- sairaanhoitajan teemapäivät

Tietäjänkatu 2, 55120 Imatra (K-Citymarketin yhteydessä)

05 541 1770 • apteekki.imatra@apteekit.net

www.apteekkiimatra.fi

Kuuloliiton kuulokurssit 2024

Kurssien tavoitteena on tarjota osallistujille ja heidän läheisilleen mahdollisuus toisten samassa tilanteessa olevien kohtaamiseen. Kurseilla käsitellään kuuloon ja tinnitukseen liittyviä teemoja sekä kuulon vaikutusta toimintakykyyn. Osallistujat saavat valmiuksia kuulokojeen käyttöön sekä tietoa kuulon apuvälineistä, kommunikaatiomenetelmistä ja tulkkauspalveluista. Vertaiskeskustelut ja läheisten kokemukset arjessa toimimisen keinoista ovat osa kurssiohjelmaa. Kurssit toteutetaan STEA-avustuksella. Kurssit ovat osallistujille maksuttomia, mutta matkakuiluista osallistujat vastaavat itse.

Alueilla järjestettävät kurssit

- **Turku** 20.–21.3. *Ruissalon kylpylä*
- **Lahti** 24.–25.4. *Liikuntakeskus Pajulahti*
- **Rokua** 22.–23.5. *Kylpylähotelli Rokua*
- **Rovaniemi** 22.–23.5. *Scandic City Rovaniemi*
- **Varkaus** 28.–29.5. *Hotell Oscar*
- **Seinäjoki** 25.–26.9. *Sokos Hotel Lakeus*
- **Tinnitus** 30.–31.10. *Scandic Tampere Station*
- **Työikäisten kurssi** 23.–24.11. *Scandic Pasila*

Kopolan kurssikeskus Kuhmoinen

- 12.–16.2.
- 11.–15.3.
- 15.–19.4.
- 13.–17.5.
- 19.–23.8. (yksin kurssille tuleville)
- 2.–6.9.
- 16.–20.9.
- 14.–18.10.
- 11.–15.11.

Kuuloliiton kuulokurssit on tarkoitettu ikään-tyneille kuulokojeiden käyttäjille ja heidän läheisilleen. Lisäksi järjestämme kaikenikäisille tinnitusteemaisen kurssin sekä työikäisten

kurssin. Alueilla toteutettavat kurssit sisältävät kahden päivän kurssiohjelman ja puolen vuoden kuluttua järjestettävän jatkotapaamisen, jonka ajankohta sovitaan kurssilla (pl. tinnituskurssi). Kopolan kurssikeskuksessa toteutettavat kurssit sisältävät viiden päivän kurssiohjelman. Majoitus järjestetään täysihoidolla. Osallistujilta edellytetään omatoimisuutta ja aktiivista osallistumista koko kurssin ajalle. Kurssilla ei ole avustavaa henkilökuntaa.

Hakemukset tulee lähettää kuusi viikkoa ennen kurssin ajankohtaa, joko täyttämällä sähköinen hakemus Kuuloliiton verkkosivuilla, sähköpostilla tai maapostina. Kaikille hakijoille ilmoitetaan kurssivalinnasta noin kolme viikkoa ennen kurssia. Valinnassa etusijalla ovat hakijat, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet Kuuloliiton kuulokurssille.

Lisätietoja ja hakemukset: Kuuloliiton verkkosivut: www.kuuloliitto.fi/palvelut/kuulokurssit

Turun, Lahden, Rokuan, Seinäjoen, tinnitus- ja työikäisten kurssit: Asiantuntija Anna-Maija Tolonen, anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi, p. 044 752 5574, Puutarhakatu 8 b F 607, 20100 Turku

Rovaniemen ja Varkauden kurssit: Asiantuntija Maria Timonen, maria.timonen@kuuloliitto.fi, p. 0400 903 407, Kuuloliitto ry, PL 1199, 70211 Kuopio

Kopolan kurssit: Asiantuntija Sanna Lehtoväre, sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi, p. 040 770 3803, Kopolan kurssikeskus, Velisjärventie 50, 17800 Kuhmoinen

Kuulon kuntoutusta kaikenikäisille!

Kuntoutuksissamme pysähdytään kuulo- ja kuulonäkövammaisuuden äärelle, annetaan tietoa ja jaksamista arkeen sekä jokaiselle tärkeää vertaistukea.

Kattavissa yksilökuntoutuksissamme saatte paljon tietoa niin moniammatilliselta työryhmältä kuin asiantuntijoiltamme. Meillä jokainen kuntoutuja otetaan huomioon yksilönä.

Sopeutumisvalmennus sopii elämäntilanteeseen jossa kaipaatte lisää tietoa, vertaistukea ja uuden elämäntilanteen hyväksymistä.

Vamma koskettaa aina myös perhettä ja läheisiä sen takia he ovat hyvin tervetulleita jaksoillemme.

Kuntoutus on Kelan tarjoamaa ja majoitus sekä täysihoito on ilmaista.

kuulo
auris

LASTEN YKSILÖKUNTOUTUKSET 2024*

Pienten lasten yksilökuntoutus (alle kouluikäiset):

- 22.-26.1.2024
- 26.2-1.3.2024
- 15.-19.4.2024
- 24.-28.6.2024
- 23.-27.9.2024

Alakouluikäisten yksilökuntoutus:

- 19.-23.2.2024
- 22.-26.4.2024
- 26.-30.8.2024
- 18.-22.11.2024

LASTEN JA LAPSIPERHEIDEN SOPEUTUMISVALMENNUKSET 2024*

87583 Lapset perhekurssi: **alle kouluikäiset**, 25.-28.3.2024 + 6.-8.5.2024

87586 Lapset perhekurssi: **alakouluikäiset**, noin 7-12-vuotiaat, 2.-5.4.2024 + 2.-4.12.2024

87585 Lapset perhekurssi: **alakouluikäiset**, noin 7-12 vuotiaat, 3.-6.6.2024 + 14.-16.10.2024

87584 Lapset perhekurssi: **koulunsa aloittavat**, noin 6-7-vuotiaat, 17.-20.6.2024 + 16.-18.12.2024

AIKUISTEN YKSILÖKUNTOUTUKSET 2024*

Kuulokojekäyttäjien Ménière-jaksot:

- 8.-12.1.2024
- 29.1.-2.2.2024
- 4.-8.3.2024
- 27.-31.5.2024
- 7.-11.10.2024
- 5.-9.2.2024
- 20.-24.5.2024
- 2.-6.9.2024
- 16.-20.9.2024
- 25.-29.11.2024

Kuulonäkövammaisten jaksot:

- 12.-16.2.2024
- 13.-17.5.2024
- 12.-16.8.2024
- 21.-25.10.2024
- 9.-13.12.2024

Sisäkorvaistute (CI)-jaksot:

- 15.-19.1.2024
- 11.-15.3.2024
- 10.-14.6.2024
- 9.-13.9.2024
- 11.-15.11.2024

AIKUISTEN SOPEUTUMISVALMENNUKSET 2024*

87579 Kuulovammaisen aikuisen sopeutumisvalmennus, typo-kurssi (**työikäiset**): **18.-22.3.2024**

87582 Kuulovammaisen aikuisen sopeutumisvalmennus (**Ménière**): **19.-23.8.2024**

87580 Kuulovammaisen aikuisen sopeutumisvalmennus, typo-kurssi (**työikäiset**): **30.9.-4.10.2024**

87581 Kuulovammaisen aikuisen sopeutumisvalmennus, typo-kurssi (**eläkeikäiset**): **4.-8.11.2024**

NUORTEN KUNTOUTUSJAKSOT*

- 8.-12.4.2024
- 5.-9.8.2024
- 28.10.-1.11.2024

Lisätietoja ja neuvoja hakemiseen:

☎ 044 770 8444
ma-to 9-15, pe 9-13

✉ asiakaspalvelu@auris.fi

🌐 www.kuuloauris.fi

📍 Kuulo-Auris,
c/o Valkea Talo
Ilkantie 4,
00400 Helsinki

📷 @kuuloauris

📘 facebook.com/kuuloauris

* pidätämme oikeuden muutoksiin, jos kuntoutujamäärät eivät täyty

Ilmoitustaulu

● Kerhonvetäjien koulutus

AIKA: 11.–12.4.2024

PAIKKA: Scandic City,
Hämeenkatu 1, Tampere

Koulutus on tarkoitettu yhdistyksissä kerhonvetäjänä toimiville tai kerhon perustamisesta kiinnostuneille henkilöille.

Tavoitteena on, että osallistujat saavat valmiuksia toimia kerhon vetäjänä, osaavat soveltaa kerhotoiminnan periaatteita ja suunnitella kerhotointia omilla toiminta-alueillaan.

Osallistumismaksu on 60 €/osallistuja (sis. koulutus, majoitus ja tarjoilut). Matkat korvataan liiton vapaaehtoisten matkustusohjeen mukaisesti.

Koulutukseen haetaan
18.3.2024 mennessä.

Ilmoittautumislinkki: <http://kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut/TapahtumaIlmoittaudu.aspx?id=521>

Lisätietoja koulutuksesta antavat Kuuloliiton asiantuntijat **Tuija Syväoja**, tuija.syvaoja@kuuloliitto.fi, p. 0400 802 668 ja **Anna-Maija Tolonen**, anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi, p. 044 752 5574.

● Sinkkuviikonloppu 60+ (3.–5.5.2024)

Tule mukaan viettämään varttuneiden sinkkujen viikonloppua – tarkoitettu sekä miehille että naisille. Ohjelmassa yhteisiä toimintahetkiä pelaten, visailen ja tarinoiden. Kopolan kauniissa miljöössä kevyttä liikkumista ja ulkoilua. Iltahjelmassa yhteislauluja rantanuotiolla,

mahdollisuus karaokelauluun, makkaranpaistoa grillikodalla sekä tietysti perinteiset tanssit.

Tapahtumaan voi ilmoittautua sähköisesti Kuuloliiton verkkosivuilla, sähköpostilla sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi tai p. 040 770 3803.

Hinta: 160 €/hlö, Kuuloliiton jäsenille 150€/hlö (omilla liinavaatteilla).

Yhden hengen huoneesta veloitamme 30 € lisämaksun.

Ilmoittautuminen viimeistään 5.4.

Tule mukaan Kuuloliiton ja -yhdistysten toimintaan!

- ✓ Vertaistukea ja seuraa
- ✓ Tietoa ja neuvontaa
- ✓ Retkiä ja tapahtumia
- ✓ Kuuloviesti ja muita jäsenetuja

Liity jäseneksi verkossa:
www.kuuloliitto.fi/tue-toimintaa/jasenyys

Avaa älypuhelimien kamera ja kohdista QR-koodiin. Napauta linkkiä, niin pääset lomakkeelle.

 Kuuloliitto

■ Riemua ryhmästä musiikin keinoin -kurssi Kopolassa

Järjestämme yhdessä **Eläkeliiton** kanssa **Riemua ryhmästä** musiikin keinoin -kursin 28.–31.5.2024. TunneMusiikki-kurssi antaa eväitä osallistavan musiikkisältöisen vapaaehtoistoiminnan käynnistämiseen tai jatkamiseen. Kurssilla käsitellään musiikin hyvinvointivaikutuksia ja tehdään käytännön harjoituksia sekä annetaan tietoa ja rohkaistaan aistirajoitteisten ja muistiongelmaitten ikäihmisten kanssa toimimiseen.

Opimme yhdessä käyttämään erilaisia aivoja ja kehoa aktivoivia välineitä, joilla musiikki näkyy, tuntuu, kosketaan ja liikutaan. Keskustelemme erilaisten osallistujien huomioinnista ja ryhmän ohjaamisen hyvistä käytännöistä. Musiikkisuhteemmekin saattaa siinä samalla syventyä.

Koulutukseen voivat hakea kaikki 50 vuotta täyttäneet vapaaehtoisesta ryhmätoiminnasta ja musiikista kiinnostuneet. Aiempaa musiikillista osaamista ei vaadita. Kurssin vetävät Eläkeliiton musiikkitoiminnan suunnittelijat. Tule rohkeasti mukaan!

Kurssi Kopolassa on majoituksineen ja ruokineen maksuton, mutta matkakuuluista vastaavat osallistujat itse. Kurssille haetaan Kilta-järjestelmän kautta (<https://kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut/>) viimeistään 21.4.2024. Kurssille mahtuu 15 osallistujaa ja valituille ilmoitetaan valinnasta hakuajan päätyttyä. Etusijalla ensi kertaa kurssille hakijat.

Lisätietoja kurssista antavat Kuuloliiton asiantuntija **Sanna Lehtoväre** sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi 040 770 3803 ja asiantuntija **Anna-Maija Tolonen** annamaija.tolonen@kuuloliitto.fi 044 752 5574.

■ Kuuroutuneiden vertaistapahtuma 3.–5.5.2024

Tervetuloa kuuroutuneiden viikonloppuun Hämeenlinnaan! Tapahtumaan ovat tervetulleita myös omaiset ja ystävät sekä kaikki kiinnostuneet.

Viikonloppu järjestetään kylpylähotelli Aulangolla, joka sijaitsee Aulangon kulttuurimaisemissa Vanajaveden äärellä.

Perjantai-iltana ohjelmassa on yhteinen illanvietto. Lauantaina **Kaija Latva-Koivisto** ohjaa meitä tekemään kartan elämämme iloon. Tutustumme myös Aulangon Puistometsään opastetulla kävelykierroksella.

Sunnuntaina kuuroutuneet musiikinharastajat kertovat, millaista on live-musiikin resonointi konserteissa ja festivaaleilla. Lisäksi psyk. sairaanhoitaja, psykoterapeutti **Monica Halinen** kertoo meille mielen ja kehon yhteydestä – miten pysyä levollisena myös vaikeissa tilanteissa.

Viikonlopun aikana on kirjoitustulkkaukset ja viitotun puheen tulkkaukset.

Hinnat

- Perjantai-sunnuntai 230 €/2hh/hlö, 280 €/1hh (sisältää ohjelman, majoituksen ja ruokailut)
- Lauantai-sunnuntai 200 €/2hh/hlö, 250 €/1hh
- Päiväkäynti: la 100 €, su 80 € (sisältää ohjelman ja ruokailut)

Majoittujille kylpylän käyttö sisältyy viikonlopun hintaan.

Matkoista korvataan Kuuloliiton jäsenyhdistysten jäsenille 30 € ylittävä osuus julkisten kulkuneuvojen taksan mukaan. Osallistumismaksu laskutetaan jälkikäteen.

Ilmoittautumiset viimeistään 31.3.2024:

Tarja Kaikkonen, Kuuloliitto ry, Ilkantie 4, Helsinki, tarja.kaikkonen@kuuloliitto.fi, p. 050 536 5162 (vain tekstiviestit)

Kerro ilmoittautumisen yhteydessä mahdollinen erityisruokavaliosi. Ilmoittautuneille lähetetään tarkempia tietoja lähempänä tilaisuutta.

Kopolan omakustanteiset tapahtumat kevät 2024

Omakustanteiset loma- ja viikonloppu-tapahtumat on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille. Tapahtumien hintaan kuuluvat ruokailut, majoitus ja ohjelma. Tapahtumiin ei sisälly liinavaatteita, mutta ne voi saada 15 euron lisähintaan Kopolasta tai tuoda itse. Yhden hengen huoneesta veloitamme 30 €. Tapahtumat alkavat yleensä perjantai-iltana, jolloin tarjolla on iltapalaa ja sauna. "Mitä meille kuuluu?" -vertaistapaamiset ovat ti-to.

Tapahtuma

Talviulkoiluviikonloppu 23.–25.2.
160 €/hlö, jäsenille 150 €/hlö

Kulttuuriviikonloppu (KKY järjestää)
19.–21.4. 160 €/hlö, jäsenille 150 €/hlö

Sinkkuviikonloppu 3.–5.5.
160 €/hlö, jäsenille 150 €/hlö

Neulontaviikonloppu 10.–12.5.
160 €/hlö, jäsenille 150 €/hlö

"Mitä meille kuuluu?" -vertaistapaaminen 21.–23.5. 160 €/hlö, jäsenille 150€/hlö

Tapahtumiin voi ilmoittautua sähköisesti Kuuloliiton verkkosivuilla, sähköpostilla sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi tai p. 040 770 3803.

Yhteystiedot

Kuuloliitto ry, Kopolan kurssikeskus
Velisjärventie 50, PL 11, 17801 Kuhmoinen

Sanna Lehtoväre
sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi
p. 0407703803

Kun kuulokoje ei enää riitä - webinaari

Maanantai 26.2.2024 klo 17.00–18.30

Tervetuloa Kun kuulokoje ei enää riitä -webinaariin!

Sisäkorvaistute on leikkauksessa asetettava kuuloapuväline henkilöille, joille vahvinkaan akustinen kuulokoje ei enää tuo riittävää apua kuulemiseen tai puheen erottamiseen.

Webinaarin tarkoituksena on lisätä tietoisuutta sisäkorvaistutuksista sekä vähentää kuulo-ongelmista johtuvia haittoja tukemalla oikea-aikaista istutearviointia hakeutumista.

Ilmoittautuminen

anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi
tai sähköisesti:

<https://www.cochlear.com/fi/fi/home/ongoing-care-and-support/connect-with-us/events>

(Ilmoittautua voi myös yllä olevan qr-koodin kautta)

Ohjelmassa on asiantuntijapuheenvuoroja kuulosta ja sisäkorvaistutuksista sekä sisäkorvaistutetta käyttävän kokemuspuheenvuoro.

Tilaisuus on avoin kaikille asiasta kiinnostuneille ja se toteutetaan Teams-etäyhteysalustalla. Liittymislinkki lähetetään ilmoittautuneiden sähköpostiosoitteeseen webinaaripäivänä 26.2.2024

Kuuloliitto järjestää webinaarin yhteistyössä **Cochlear Nordic AB:n** kanssa.

Lisätietoja

Asiantuntija Anna-Maija Tolonen,
anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi
p. 044 752 5574

● **Kuuloliiton valtakunnalliset kesäpäivät Imatralla, Imatran Kylpylä 7.–9.6.2024**

**Tervetuloa Keskellä kesää
-tapahtumaan viettämään
kiireetöntä ja elämyksellistä
viikonloppua tuttujen ja uusien
tuttavuuksien hyvässä seurassa!**

Ohjelmassa mm.

Perjantai 7.6.

- Tapahtumainfo ja omatoimista toimintaa

Lauantai 8.6.

- Keskellä kesää avajaiset
- Ohjattu kävelyretki
- Vesijumppa (omatoiminen)
- Ulkopelejä/-liikuntaa
- Työpajoja
- Risteily Saimaalla haitarinmusiikin tahdissa

Sunnuntai 9.6.

- Mieslaulajat
- Omatoimista aktiviteettiä
- Päätösjuhla, tarinaa Vuoksesta

**Karjalasta kajahtaa!
Tulkaa joukolla mukaan!**

Kaakkois-Suomen kuulopiiri

Osallistumispakettien hinnat

Perjantai–sunnuntai

- Standardhuone: 231 €/hlö/ 2-hengen huone ja 316 €/hlö/1-hengen huone
- Promenadihuone: 251 €/hlö/ 2-hengen huone ja 336 €/hlö/1-hengen huone

Sisältää: 2 aamiaista, 2 lounasta ja 2 päivällistä (la Karjalainen pitopöytä)

Lauantai–sunnuntai

- Standardhuone: 147 €/hlö/ 2-hengen huone ja 189 €/hlö/1-hengen huone
- Promenadihuone: 157 €/hlö/ 2-hengen huone ja 199 €/hlö/1-hengen huone

Sisältää: su aamiaisen, 2 lounasta ja la päivällinen (Karjalainen pitopöytä)

Promenadihuoneiden lisävuodehinta 30 €/vuorokausi/hlö.

Hinnat sisältävät myös kylpylän ja kuntosalin käytön, ilmaisen paikoituksen.

Päiväpaketit

- Päiväpaketti lauantai: 64 €/hlö sisältää ohjelman ja lounaan, päivällisen ja risteilyn.
- Päiväpaketti sunnuntai: 20 €/hlö sisältää ohjelman ja lounaan.

Osallistumispaketti ja päiväosallistuminen maksetaan suoraan hotellin vastaanottoon.

Sitovat ilmoittautumiset 18.3.–5.4.2024

<https://kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut>

Lisätietoja: Kaakkois-Suomen piirin pj. Hannele Löytty hannele.loytty@gmail.com p. 040 542 1767 ja asiantuntija Paula Hesso paula.hesso@kuuloliitto.fi p. 044 3350 760

Imatran kylpylä sijaitsee osoitteessa Purjekuja 2, Imatra (n. 5 km Imatran rautatie- ja linja-autoasemalta) <https://www.imatrankylpyla.fi/>

Tarkempi ohjelma julkaistaan myöhemmin verkkosivuilla ja Yhdistystiedotteissa.

Tuetut lomat huonokuuloisille aikuisille ja lapsille läheisineen

Vertaislomat aikuisille:

Kruunupuisto Oy (Punkaharju) 26.08.2024 -31.08.2024
Kylpylähotelli Kunnonpaikka (Siilinjärvi) 01.09.2024 -06.09.2024
Liikuntakeskus Pajulahti (Nastola) 08.09.2024 -13.09.2024
Rokua Health & Spa (Utajärvi) 29.09.2024 -04.10.2024

Vertaisloma lapsiperheille:

Liikuntakeskus Pajulahti (Nastola) 21.07.2024 -26.07.2024

Omavastuuosuudet:

Loman omavastuuosuus on 25 €/hlö/vrk, alle 17-vuotiaat veloitusetta. Matkakuluista lomalaiset vastaavat itse.

Loman sisältö:

Lomaan sisältyy täysihoito, majoitus kahden hengen huoneessa tai perheeseen mukaisissa huoneissa/huoneistoissa, ryhmäkohtainen lomaohjelma, johon osallistuminen on vapaaehtoista. sekä lomapaikan allasosaston ja kuntosalin käyttö. Kuuloliitosta on mahdollisuuksien mukaan lomilla mukana vapaaehtoinen vertaisohjaaja järjestäen pienimuotoisia ohjelmatuokioita. Kuuloliitto järjestää pääsääntöisesti yhden kuuloaiheisen keskusteluluennon lomaviikolla. Loma alkaa tulopäivän päivällisellä ja päättyy lähtöpäivän lounaaseen.

Lapsiperhelomalla on perheen yhteistä ohjelmaa, sekä eri-ikäisille lapsille suunnattua ohjelmaa, ryhmäkeskusteluja vanhemmille ja 1-3 vuotiaiden lastenhoito (4 x 2h).

Loman tavoite:

Tavoitteena on, että osallistujat tapaavat muita huonokuuloisia ja saavat vertaisseuran kautta tukea ja voimavaroja. Lomalla tulee selviytyä itsenäisesti tai oman avustavan henkilön kanssa.

Hakemuksen täyttäminen:

Samassa taloudessa asuvat (puoliso ja lapset) täyttävät yhden yhteisen hakemuksen, muutoin jokainen hakee lomalle henkilökohtaisesti. Puutteellisesti täytettyjä hakemuksia ei käsitellä. Henkilötunnus ilmoitetaan täydellisenä, sekä muut henkilö- ja osoitetiedot.

Tulotiedot on merkittävä myös puolison osalta, vaikka lomaa anoisikin yksinään. Lomatuen tarpeen perustelut ovat välttämättömät, koska MTLH tekee lomavalinnat niiden perusteiden mukaan, jotka hakija on hakemuksellaan ilmoittanut lomatuen tarpeelleen. Perusteluja-kohtaan on syytä kirjoittaa sosiaaliset, taloudelliset ja terveydelliset, erityisesti kuuloon liittyvät asiat, esim. kuulokoje ja huonon kuulon aiheuttamat vaikeudet.

Hakemukseen on merkittävä sille varattuun kohtaan tieto järjestöstä ja kohderyhmästä, jonka varaamaa lomajaksoa anotaan: "Kuuloliitto/Aluetyö". Hakemuksessa voi ilmoittaa 3 lomatoivetta. Lomatuen hakeminen ei edellytä Kuuloliiton paikallisyhdistyksen jäsenyyttä.

Tuetun loman voi saada maksimissaan 3 vuoden välein ja enintään kolme kertaa kymmenen vuoden aikana. Myönteisistä lomatukipäätöksistä ilmoitetaan lomatuen saajalle noin 2 kk ennen loman alkamispäivää. Hakemuksia ei palauteta. Peruutukset myönnetystä lomatuesta on tehtävä henkilökohtaisesti MTLH:oon.

Kaikkien lomien hakuaika loppuu 3 kk ennen loman alkua. Hakemus tulee tehdä mieluiten sähköisenä, linkki sähköiseen hakemukseen: <https://lotu.lomajarjestot.fi/calendar/MTLH/welcome> Hakemuksen voi myös tulostaa MTLH:n sivuilta.

Lomahakemukset palautetaan osoitteella:

Maaseudun Terveys- ja Lomahuolto ry, Ruoholahdenkatu 8, 4. krs, 00180 Helsinki.

Lisätietoja:

www.mtlh.fi sekä MTLH ry p. 010 2193 460, arkisin klo 9-13, tai Sirpa Otava, p. 040 567 0628, sirpa.otava@mtlh.fi

Kuuloliitto ry:

Sanna Lehtoväre 040 7703803, sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi

Mun juttu

Olen 23-vuotias synnynnäisen keskivaikean kuulovamman omaava sosionomi Helsingistä. Alun perin olen kotoisin Imatralta, jossa sain kuulolaitteet käyttööni 6-vuotiaana molempiin korviini ja siellä ne ovat pysyneet siitä asti, vaikkakin mallit ovat välillä uusiutuneet!

Vapaa-aikaani käytän kaikista mieluiten luoviin harrastuksiin, joihin kuuluu mm. piirtäminen, luova kirjoittaminen, manga-sarjakuvien tekeminen sekä kitaran soitto ja omien musiikkikappaleiden väsäily. Ehkä kuitenkin suosikki luovista harrastuksistani on tällä hetkellä roolipelit, joihin tutustuin ensi kertaa kolme vuotta sitten. Kyseessä on luovaa kirjoittamista, tarinankerrontaa sekä eläytymistä ja improvisointia yhdistelevä harrastus. Roolipeleissä pelaajat pääsevät seikkailemaan monenmoisilla hahmoilla pelinjohtajan väsämissä ihmeellisissä roolipelimaailmoissa ja niihin sisältyvissä tarinoissa.

Itse tykkään toimia sekä pelaajan että pelinjohtajan roolissa. Pelaajana pääsee kokeilemaan mitä erilaisempia hahmoja sekä asettumaan itselleen vieraisiin ajatusmaailmoihin ja toimintamalleihin astuessaan roolipelihahmonsa saappaisiin. Pelinjohtajana puolestaan pääsee hyödyntämään luovan kirjoittamisen taitoa mielenkiintoisia roolipelien tarinoita luodessa sekä myös eläytymistä ja kerronnallisuutta roolipelin aikaisia tapahtumia, ympäristöjä ja vastaan tulevia hahmoja kuvaillen. Lisäksi erityisesti äänimaailma on minulle erittäin tärkeä osa vetämissäni roolipeleissä: käytän paljon aikaa suunnittelemieni pelien taustamusiikkeihin, joilla haluan luoda tunnelmaa niin salaperäisiin taianomaisiin metsiin, vauhdikkaisiin takaa-ajoihin, kuin pelottaviin hylätyihin kartanoihin. Tämäkään ei olisi mahdollista ilman kuulolaitteitani!

Innostuinpa lopulta roolipeliharrastuksestani niinkin paljon, että päädyin tekemään aiheesta ihan opinnäytetyönkin. Tällä hetkellä työskentelen sosionomina nuorisotyössä ja hyödynnän roolipelejä ja roolipelaamista säännöllisesti myös työssäni.

Leevi Paakkinen

Onko sinulla jokin harrastus, etkä ole antanut kuulovamman estää sitä? Lähetä oma juttusi sähköpostilla osoitteeseen: kuuloviesti@kuuloliitto.fi kuvan kera. Vuoden aikana tulevissa Kuuloviesteissä julkaistaan lukijoiden hienoja harrastuksia ja inspiroidaan samalla toisiamme.

Synliggörande av organisations- och frivilligverksamhetens betydelse

Gott nytt år 2024 till alla Kuuloviestic läsare! Året 2024 är Hörselförbundets 94:e verksamhetsår. I år koncentrerar vi oss i synnerhet på främjandet av hörselhälsa samt teman kring buller, medlemsanskaffning, utveckling av hörselbilsverksamheten och stärkande av social- och hälsovårdsorganisationernas verksamhetsförutsättningar.

De folkhälsomässiga och samhällsekonomiska effekterna av nedsatt hörsel på samhället är obestridliga. Tillsammans med våra samarbetspartner delar vi information, utbildar professionella och betonar vikten av god hörsel brett i samhället. Effekterna av undervisningslokalernas ljudförhållanden på elevernas och skolpersonalens välbefinnande behandlas mångsidigt bland annat på **SuomiAreena** i juni. Vi lyfter fram hälsoeffekterna av buller även på WHO's Världshörseldag 3.3.2024.

Medlemsanskaffningskampanjen har startat vid årsskiftet och jag uppmuntrar alla våra medlemsföreningar och medlemmar att aktivt ordna evenemang och locka nya ivriga medlemmar och frivilliga att komma med i verksamheten. Som Hörselförbundets medlem har du möjlighet att vara med och påverka ställningen och tjänsterna i samhället för alla hörselskadade och de som är intresserade av sin hörsel. Hörselbilsverksamheten förnyas och dess aktiva frivilliga har tillsammans med vår personal redan satt i gång med utvecklingsarbetet.

Året 2024 är det första året när medborgarorganisationernas finansiering inte längre är bunden till Veikkaus vinstmedel utan bidragen styrs till organisationer direkt ur statens budget. Den finska regeringens planer att försämrade medborgarsamhällets verksamhetsförutsättningar från och med 2026 kräver starkt och modigt påverkansarbete också av Hörselförbundet. För att kunna betona vikten och behovet av medborgarorganisationernas verksamhet behöver vi er allas hjälp. Jag uppmuntrar därför alla våra läsare att offentligt lyfta fram sina erfarenheter om och vikten av organisations- och frivilligverksamheten. Tillsammans är vi mer och kan påverka!

Sanna Kaijanen

Verksamhetsledare

Kuulokoje Paristo.fi

KUULOKOJEPARISTOT JA TARVIKKEET PARHAILTA
VALMISTAJILTA, NOPEASTI KOTIIN TOIMITETTUNA.

RAYOVAC

Rayovac Extra -kuulokojeparistot (10, 312, 13, 675):

10x kiekkoa **34 €** tai **3,40 €** / kiekko. (Yhdessä kiekossa 6 paristoa)

Osta enemmän ja säästä enemmän -alennukset:

- Tilausmäärä **0–14** kiekkoa: **3,40 €/kiekko** (Ei alennusta).
- Tilausmäärä **15–24** kiekkoa: **3,06 €/kiekko** (-10% ovh:sta).
- Tilausmäärä **25–59** kiekkoa: **2,89 €/kiekko** (-15% ovh:sta).
- Tilausmäärä **+60** kiekkoa: **2,72 €/kiekko** (-20% ovh:sta).

ANSMANN

Ansmann-kuulokojeparistot (10, 312, 13, 675):

10x kiekkoa **50 €** tai **5 €** / kiekko. (Yhdessä kiekossa 6 paristoa)

Osta enemmän ja säästä enemmän -alennukset:

- Tilausmäärä **0–14** kiekkoa: **5,00 €/kiekko** (Ei alennusta).
- Tilausmäärä **15–24** kiekkoa: **4,00 €/kiekko** (-20% ovh:sta).
- Tilausmäärä **25–59** kiekkoa: **3,50 €/kiekko** (-30% ovh:sta).
- Tilausmäärä **+60** kiekkoa: **2,70 €/kiekko** (-46% ovh:sta).

Myös muita merkkejä: **Panasonic, Duracell, PowerOne.**

Saatavilla myös väliletkaa 30cm **3 €** sekä vahasuojia.

**Voit tilata myös soittamalla numeroon
045 168 0508**

(Paras aika soittamiseen on klo 16.00 jälkeen.
Jos emme heti vastaa, niin soittamme sinulle takaisin.)

Nyt sinäkin voit tilata markkinoiden parhaat kuulokojeparistot edullisesti suoraan www.kuulokojeparisto.fi
tai jättämällä tilauksen sähköpostitse: info@kuulokojeparisto.fi, tai tekstiviestillä numeroon: **045 168 0508**.

Toimitus kirjeenä **3,90 €/lähetys**. Puhelimitse ja sähköpostitse tehtyihin tilauksiin 14 päivää maksuaikaa.

Lasku tulee toimituksen mukana. Ei laskutuslisiä tai piilokuluja. Verkkokaupassa tehtyjä ostoksia
välittää OP Checkout, joka tarjoaa monipuoliset maksu-vaihtoehdot. Tutustu ehtoihin
verkkokaupassa. Toimitamme tuotteet Kaarinasta, toimitusaika 1–3 arkipäivää.

www.kuulokojeparisto.fi • Puh. 045 168 0508

